

NA ĽAZDOVSKIM DVORE

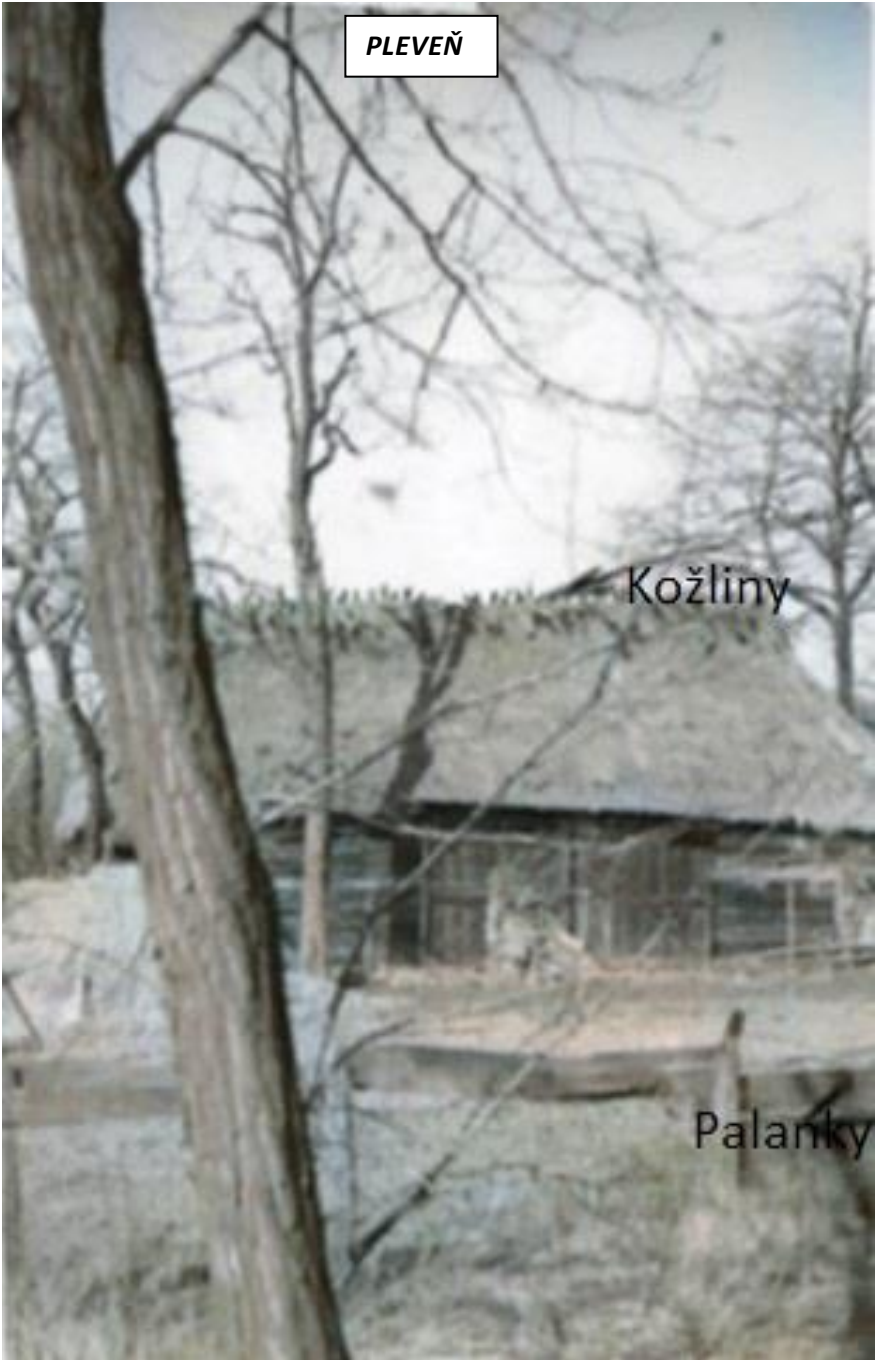
KRESLIL: T. SERBINČÍK

KOMENTÁR A SPOMIENKY: AUTOR

PLEVEŇ

Kožliny

Palanky

Země

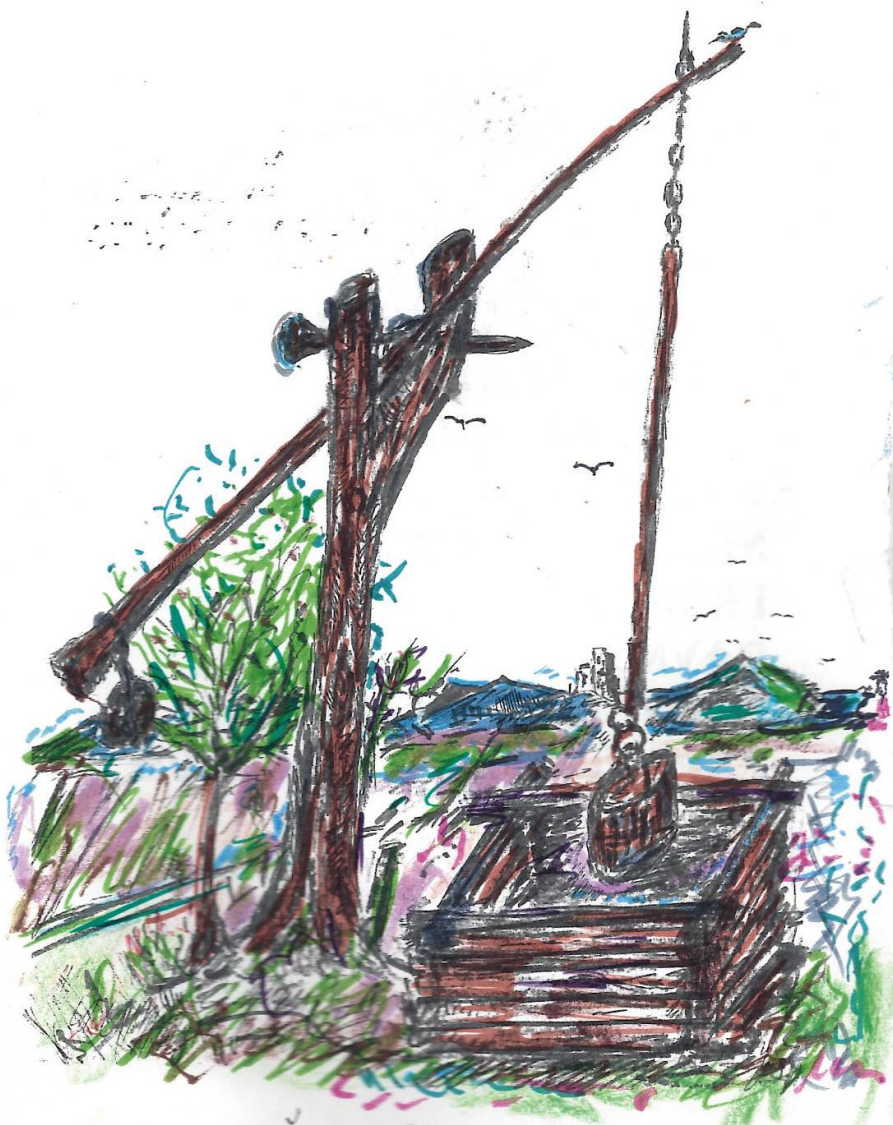
GLADĚNČINĚ SE DA NAUČIC,
ALE NAREČU
SE MUŠIŠ NARODZIC

- SČIM SE TRAPIĻI
 - CO JIM POMAHALO
 - A ČOMU ŠE CEŠILI
- NAŠI PRARODIČE
I RODIČE ŃE TAK
DAVNO.
- TOTO ŠICKO „STVORIL“
ZDRAVI GAZDOVSKI ROZUM

TA ŃEZABUDAJME

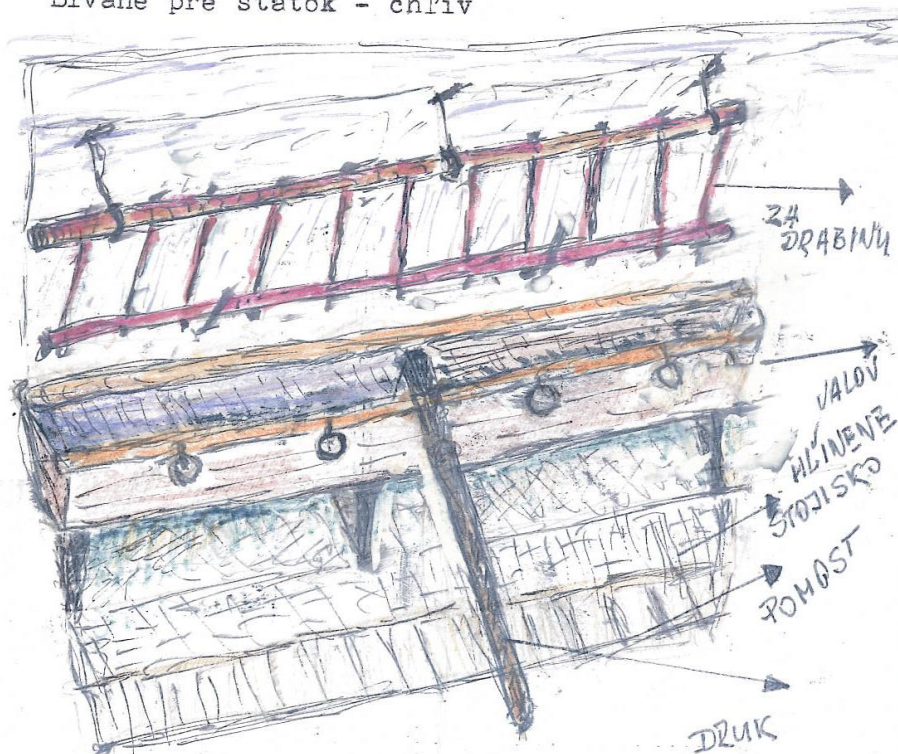
STUDZEN NA ŠIČOVSKIM

GAZDOVSKI DOM -19-20. stor.

i Taki domi na valele bu-ri stavjani už u dzeve-tnastim storoču. Stavjali se z hľiği-z veľkoch. Bula tu predna chiža-paradna. U nej posceli visoko visceleni s peřinami, kasne, šifoner, veľki stol, za nim predna otvireca lavka, karsciki a u kuće babova ľada. U prikľeče mašina na varene murovana a pod nu pec na pečene chľeba a na koncu buben na take menše pečene ľangošoch abo bejlešoch. Sušili še tem i topanki, keď dzeci jich rozmočili na sankanu. Za dzverami stali vedra z vodu na pice abo na varene. Komin bul otvoreni cilindrovi u ktorim se udzili kolbaski šoudri cali boki slanini no i šajt. Pilo še ľem dubovo drevo z ruskovskoho ľesa. Zadna chiža bula na spe- ne i na jedžene. Mala mašina na varene bula i tu. S-tadzi še išlo do malej komoročki-špajzu. Calkom na zadku bul chľiv. Tu stali koni, hačuri, hačata, kravki, jelovki, cel'ata v zime i kurki. Z pojda bula dzira do chľiva nad kocinkom, kadzi še zmetovalo seno privezene v ľeče z luk, abo koma- nica Z vonka buli do pojda preš strechu dzverka, kadzi še davalo seno. Pod prednu chižu bula pivnica Z vonka pres hardlo se išlo do pivnici.

Bivaňe pre statok - chl'iv

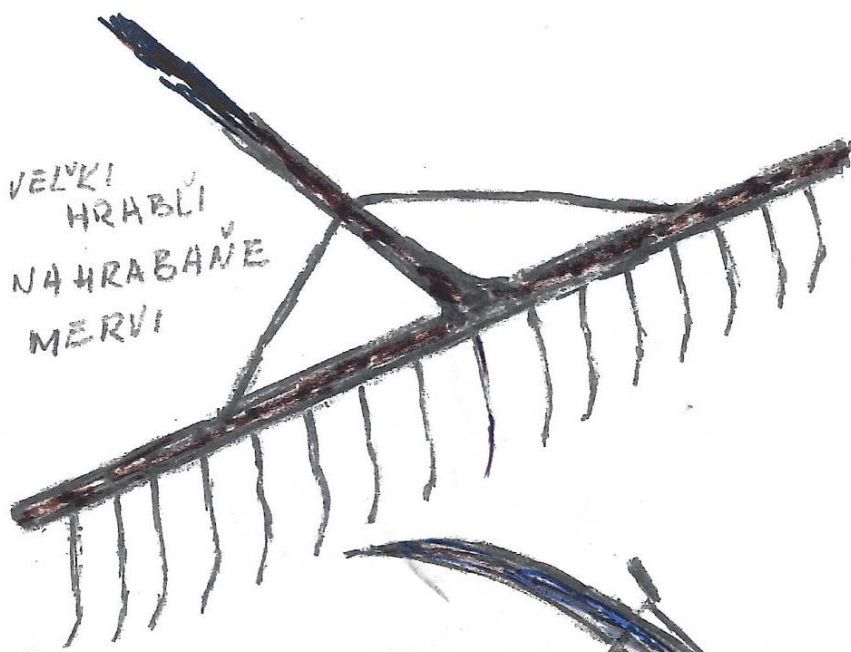

Tak bival u chl'ive statok-koňi, kravi, hačuri, jalovkiprivjazani gu valovu. Koni s ketefikom na hlave, kraviz lanckami na šiji abo na rohoch. Za drabinku se davalo seno, komanica abo jarčana slama, do valova sečka, postruhana borgondija kravom, cela konom bo voni ju znaři pohrizc. Stojisko pod prednima nohami bulo hlinene. Pod zadnima nohami dreveni pomost z tverdoho dubovoho dreva. Pod nim dořina pre hnojovku. A že chl'iv bul spojeni z bivanom ľudz ta to malo vyhodu bo gazda znal že čo se robi u chl'ive i u noči. Ket tam daco buchlo, tresklo von viskočil s posceři a lem tak naboso a u gačoch bežel do chl'iva či nezaložila mandul nohu do valova abo se neodviazal hačur.

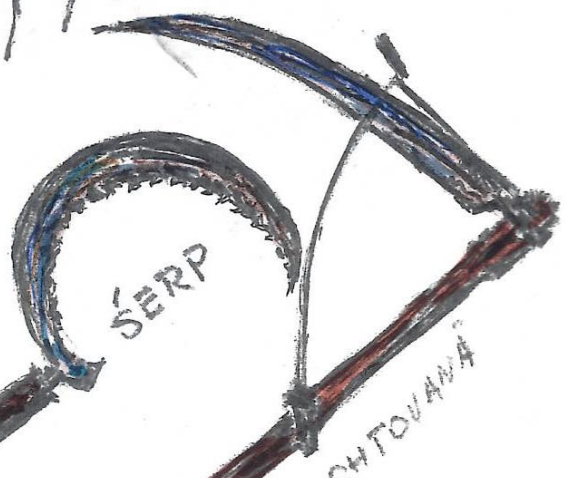
TAK SE DAKEDI
ŠALO ZARNO
NA POLJU

VELKÍ
HRABLI
NA HRABÁNĚ
MERVI

KOLOK NA VJAZANĚ SNOPOV

ŠERP

RUČNĀ KOSA PORIČTOVANĀ
NA ŽŮVA

OSLA

KUŽILKA

Z TAKICH POHARI-
KOC POPIJALI
NAŠI PREDCHOD-
COVI

NA VEŠELÝ NEMAL
KAŽDI PRED SOBU
TAKI POHARIK.

JEDEN ZO
SVADZBENICH -

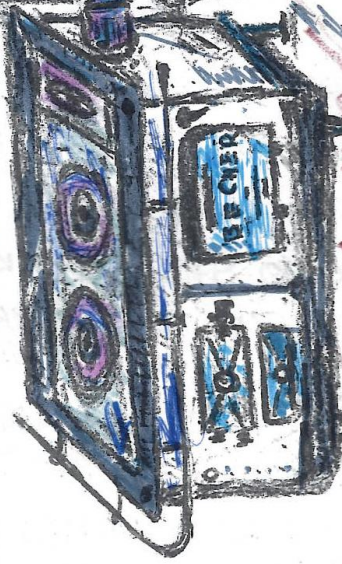
MOŽE TO BŮL I SVADZBENI OCEC -
Z FLAŠKU A JEDNIM POHARIKOM
PONUKAL HOŠCI ŠUMŤE DO -
OKOLO STOLA. DAKEDI MALI DIA
POHARIKI. JEDEN PRE ŽENINA
PEPERMINTOVU DUHOVKU A DRUHÝ
PRE CHLOPOCH NA PROSTU ABO
ŽITNU. PIVO ŠE ČAPOVALO Z
PIPI DO DINERKI A TAK DO
HARČIČKOC

MAŠINA NAVRENE
Z SUBNOM NA PEČENJE
(ŠIKO 2 ČARNEJ
BLACHI)

MAŠINA NA VARENJE
Z SUBNOM NA PEČENJE
H ZOHRIVAJE VODI

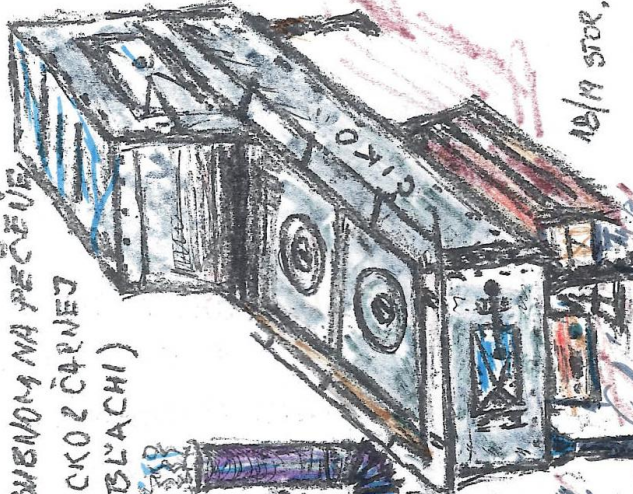
KTO VÁS UVIDÍ
USTÁVA TOHOTO
BOY POŠINÁ

GLÉJTOVANA

19/20 STOR.

19/20 STOR.

18/19 STOR.

19/20 STOR.

KREDEŇEC

ŠAFAREN

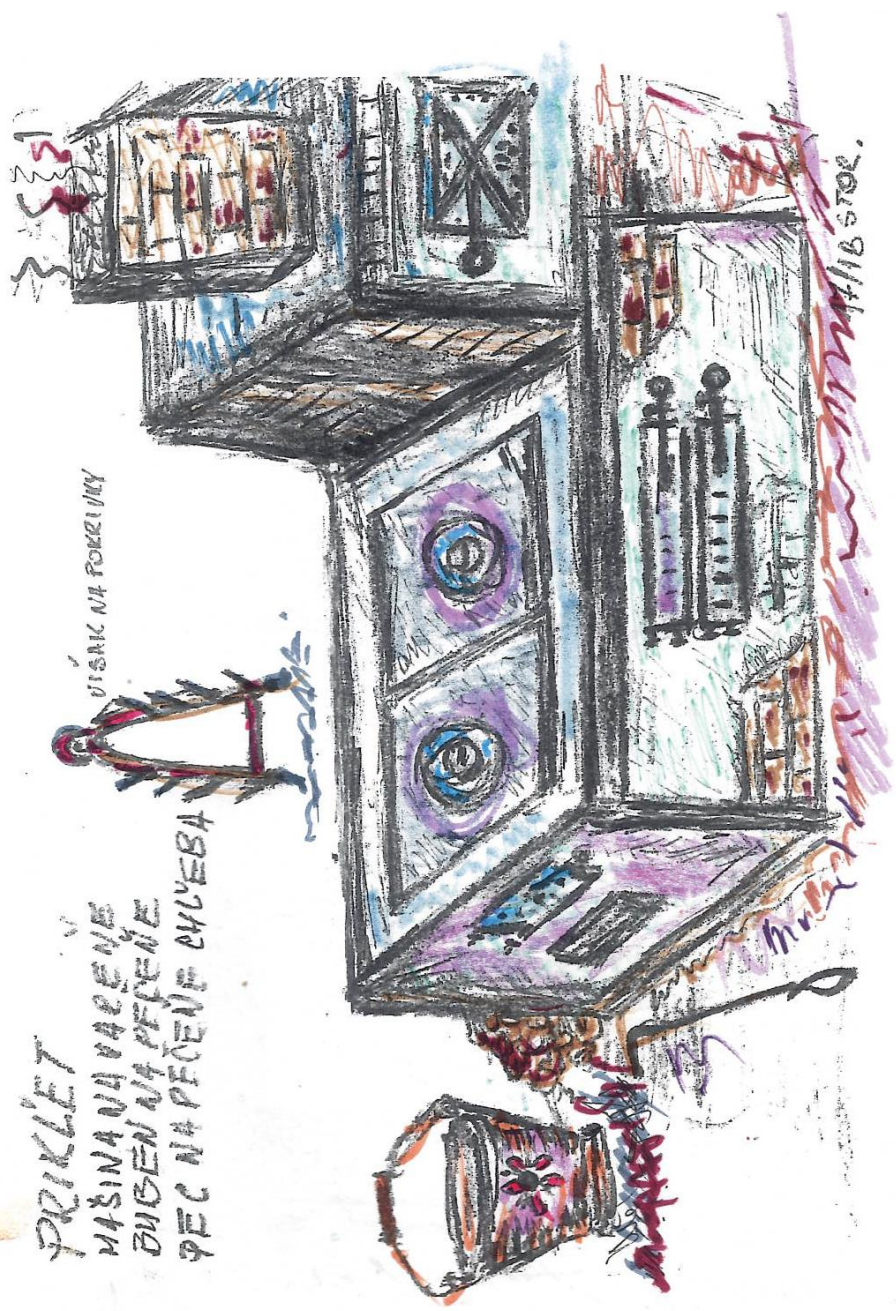

KASNA

PRILET
MAŠINA NA VARENJE
ŽUBEN NA PEČENJE
PEČ NA PEČENJE ŽALJEBA

VIŠAK NA POROČILNY

14/16 STOK.

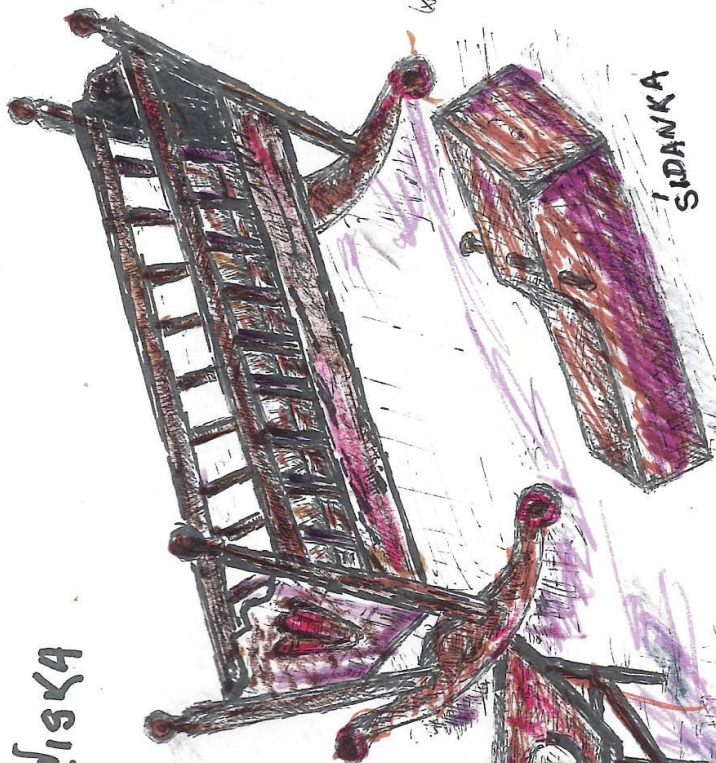
ŠIFONER

DREVENI
VOJEMSKI
KUFER

KOŠIČKA

CUMĽÍK

ŠIDANKA

STOJANKA

KIČKA Z OS
ŽITNEJ SLAMI

DREVAKI

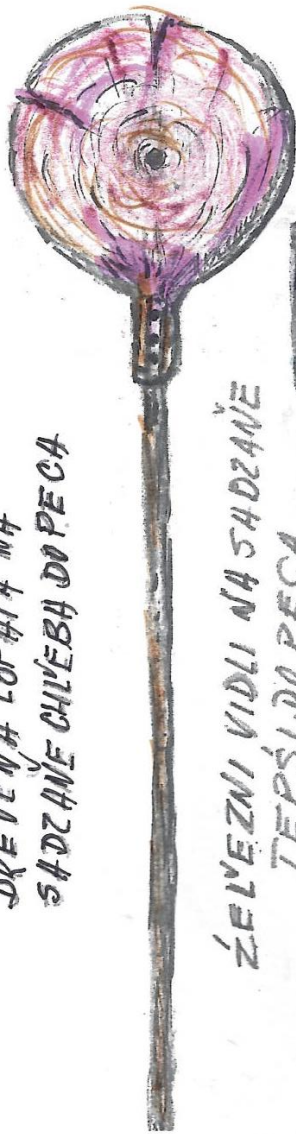

CIVKA

LHDA

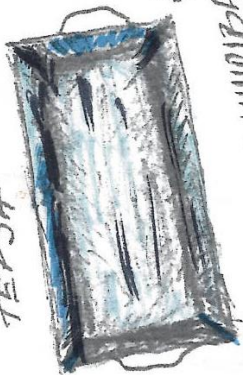
DREVENÁ LOPATA NA
SADZANÉ CHLEBA DO PEČA

ŽELVEZNI VIDLI NA SADZANÉ
TEPŠI DO PEČA

TEPŠA

ŽELVEZNA KOČKA
NA VHRIBANÉ UHLÍH Z PEČA

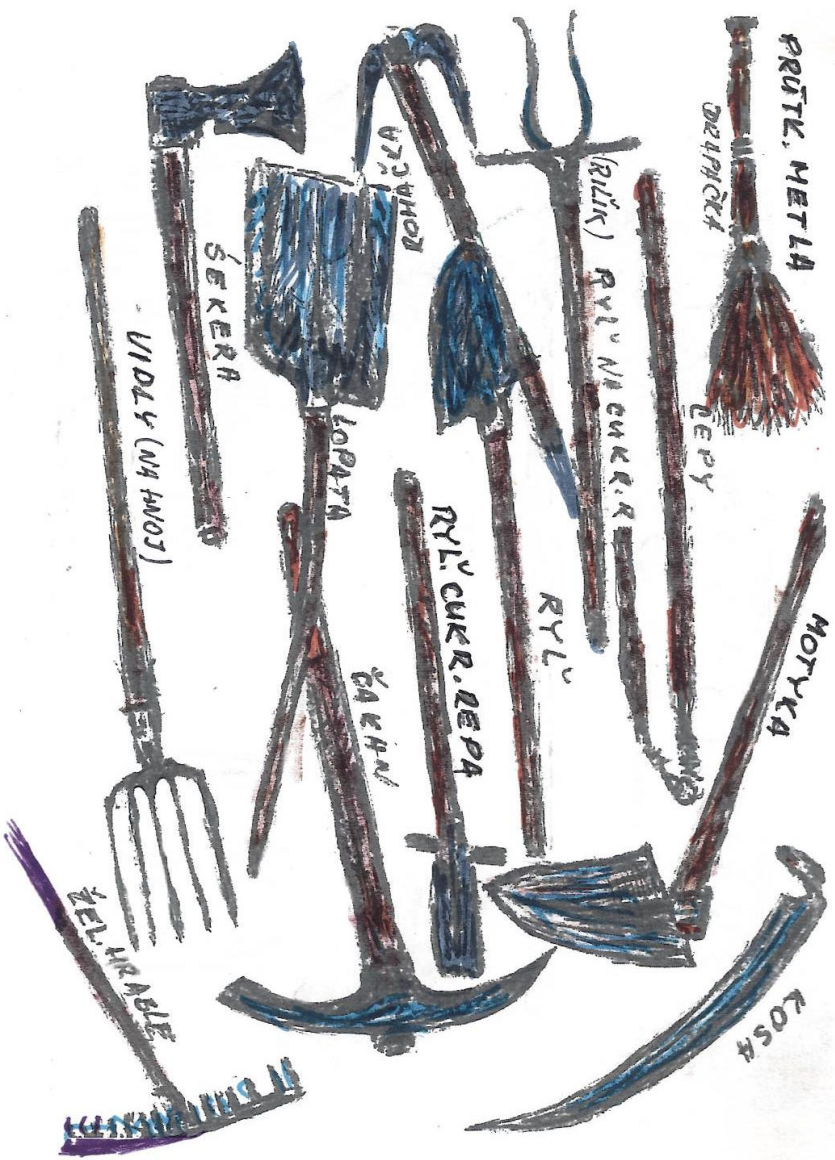

KORITKO
NA CHLÍB

VRAŤKA
DO PEČA

PRŮTL, METLA

депфѣла

DEPY

MOTYKA

KOSA

(Ridik) RYL' NA CURR.R

RYL'

RYL' CURR. DEPA

УДЪВНОУ

ЛОПАТА

ЪАКЪНУ

ШЕКЕРЪ

ВИДЪ (МАМОУ)

ЪЕЛ' ИРАБЕ

LAVKA
OTVIRACA V
NA ODKLADANE SMATOC

OTVIRACI STOLEC

STALASCOK

KARSCOK

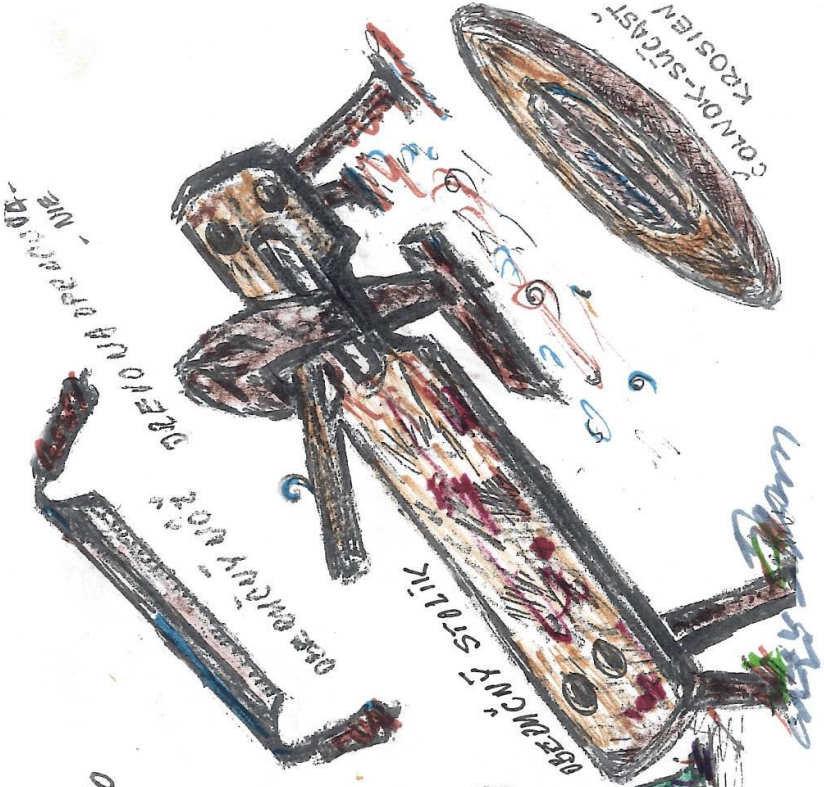
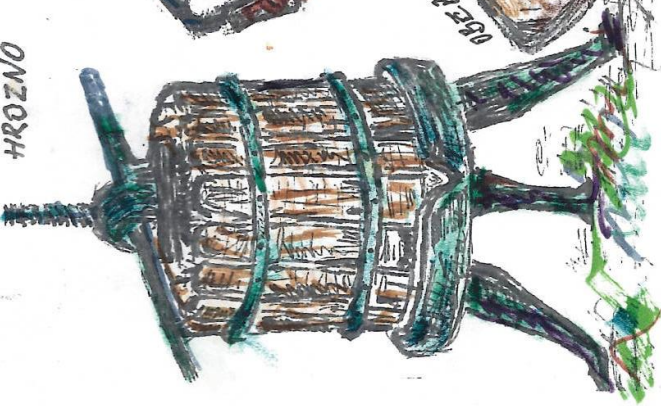
STOJAN NA SUŠEŇE
ŠIŇAKOCH NA MLIKO

... A ZNACE JAK
SE DO TOHO
ŠUMNE TRAFJALO
Z GUMIPUŠKAMI ?

PARITA

GUMIPUŠKA

LISNA
HROZNO

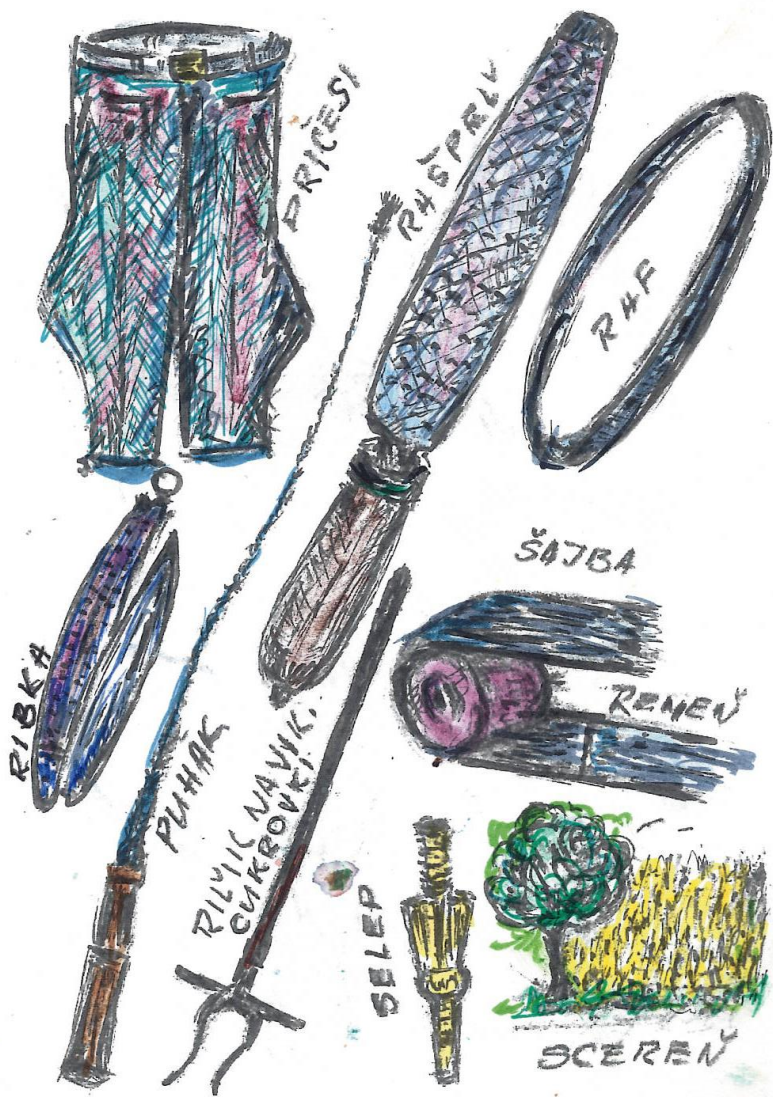
OBEDNÝ STÔL
DREVO A PLECHO
- NIE

OBEDNÝ STÔL

OBEDNÝ STÔL

OBEDNÝ STÔL
KROJEN

OBEDNÝ STÔL

РИБКА

ПРИЧЕСИ

РЫСПЕЛ

РАФ

ШАТБА

РЕНЕУ

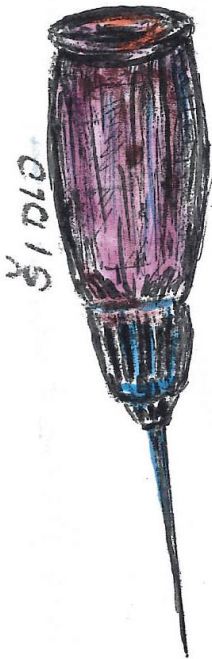
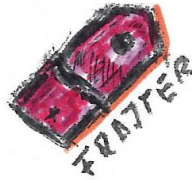
ПУХАК

РИЛИЦ НА ВИК,
СЪКРОВКИ

СЕЛЕР

СЦЕРЕН

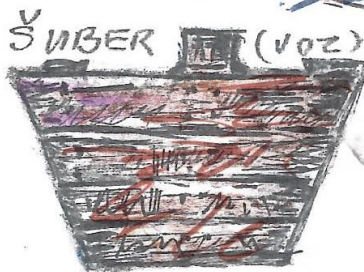

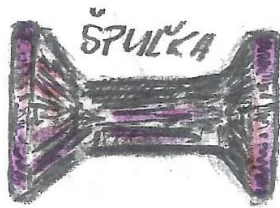
ŠAMERCIK

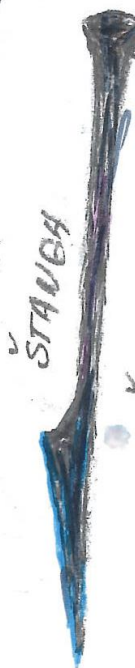
ŠOVDRA

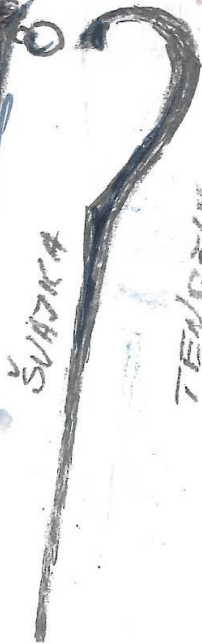
ŠVIBER (VOZ)

ŠPULKA

ŠTAUGA

ŠVAJKA

TENBEL

ŠTAFITKI

BABKA

CAPOK

LOUNIK

ZOCHTAR

GIGALKA

ŠPRIC

BOKANČA

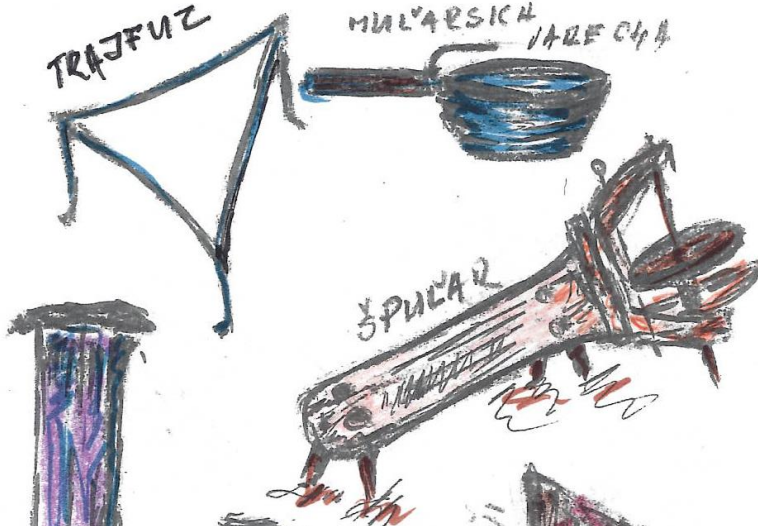

KORSOVI

TRAJFUZ

MUL'ARSIKH
IARE CHA

SPULCAR

VAGOV

VIGAN

VALOVNA VODNA PEI STUJANI

KURŤAKI

KONŤA

VLÁČNI

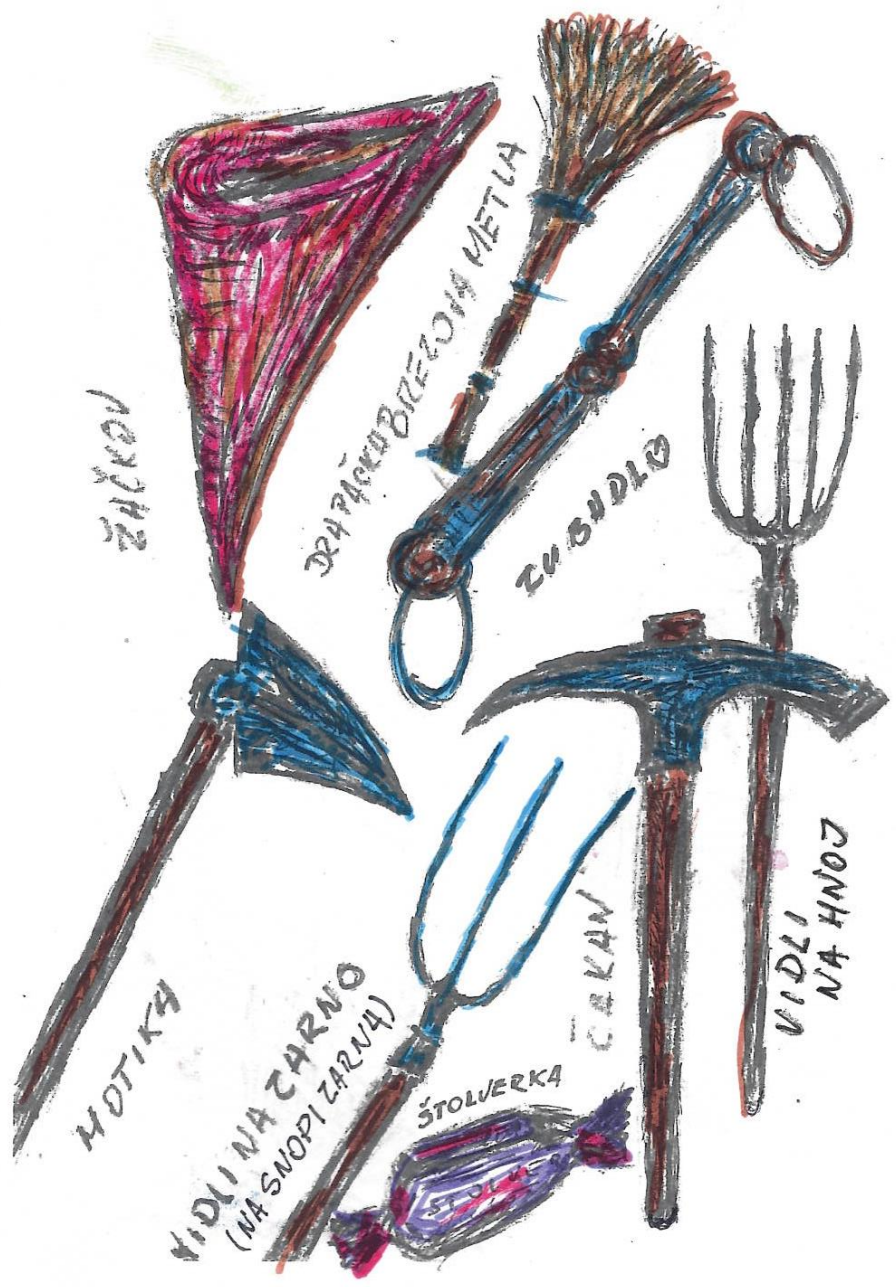

ZBUŠČOK

ZVARKA

ZACKOV

DRY PACEK BIREZOVIA METLA

ZUBDLO

MOTIKA

VIDLI NA ČARNO
(NA SNOPI ZARNI)

ČEKAN

VIDLI
NA HNOZ

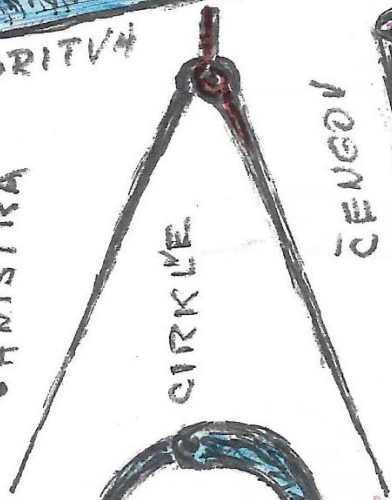
ŠTOLJERKA

BRITVA

CANISTRA

CIRKLE

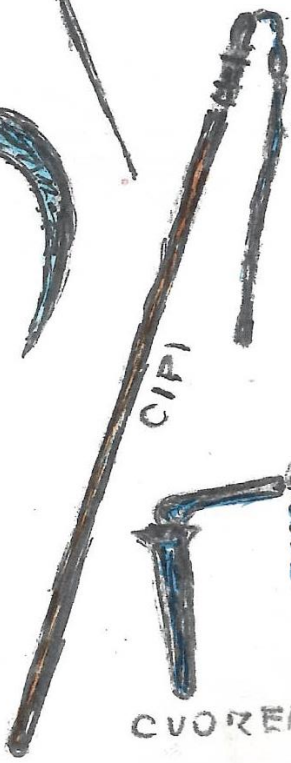
ČENGOV

CILINDER

ČVEK

ČIPI

ČERESLO

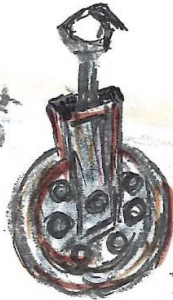

ČVOREN

ÇULKI

ÇİGA

DINERKI

VİRƏINA

HAVANA

TABAK
ROHAN

VIZIVAK ÇİZ.

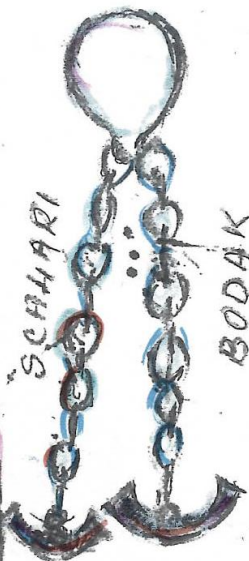
FUJFA

DEKALAMITKA

L'OVČA

SCHARI

BODAK

ŠTIKKA

KLÍNEC NA KOVĚ KOVĚ

BAHRO

ŠPIC

HLAVA

BADOGAR

BLAJBOK

ZIČKA - PINICIR

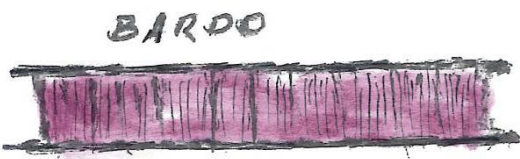

ČATOREŇ

COMPIĚ

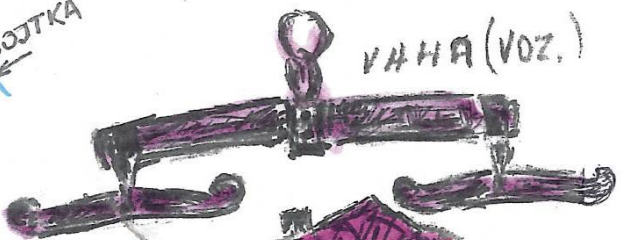
BATOŇ

BARDO

BOJTKA

VÁHA (VOZ.)

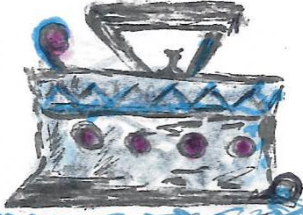
BACHTEREN

BRILU

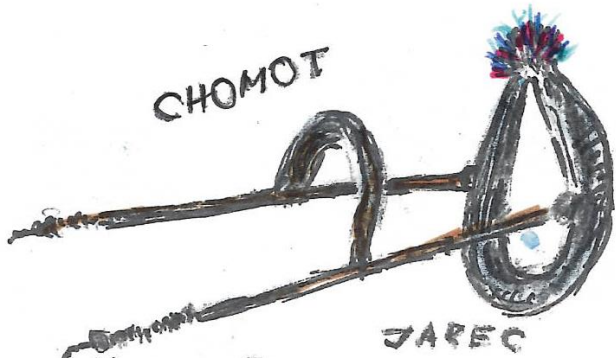
KARICKA

BIGLAJZ

BOČKORA

CHOMOT

JAREC

KADICKA

KALAMAR

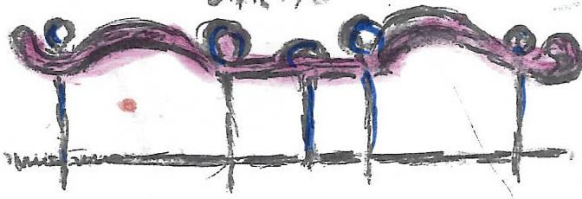

KANCOV

KAN NA MLIKO

JARMO

KOLČATA

KELŇA

ČARBAJKA

KESTĚK

KLYČOKA

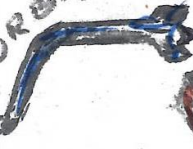
KLANBEČ

KOČERHA

KORBA

KLANICE
GAZD. VOZI

BRANY
 POUZIVANE
 NA PRIPRAVU
 PODY
 PRED
 SEJBOU
 NO I PO
 SEJBE
 (RUCNEJ)

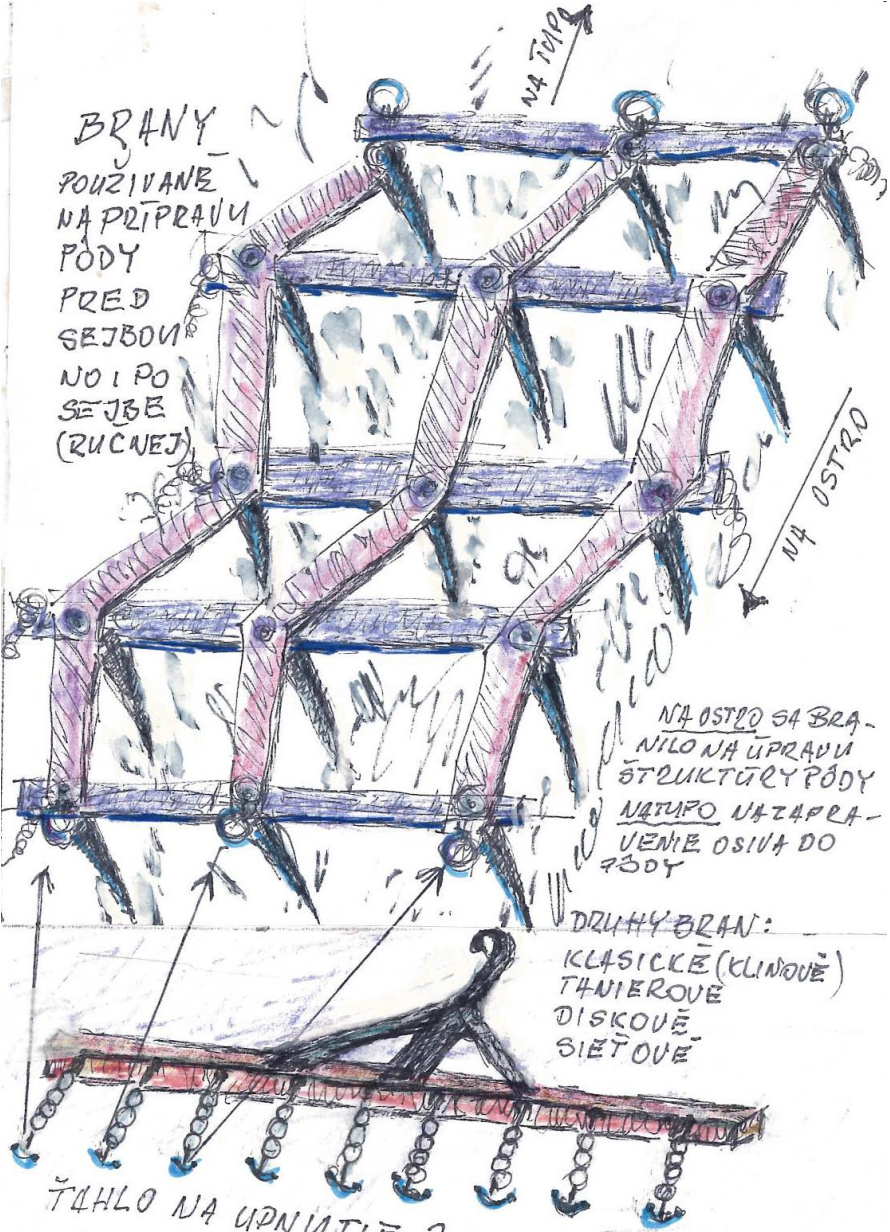
NA TUPA

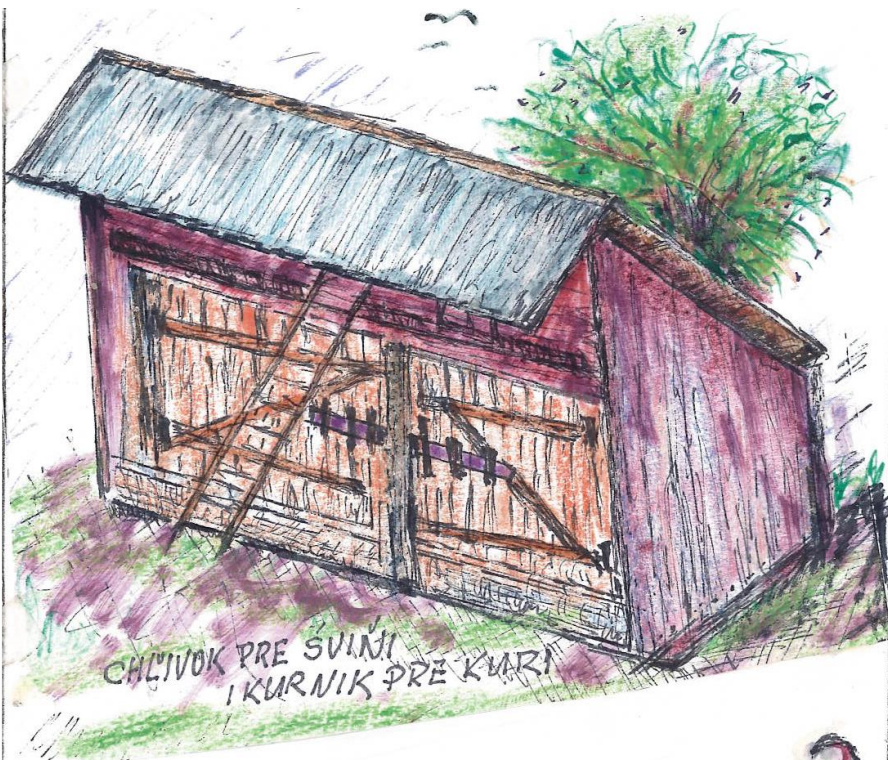
NA OSTRO

NA OSTRO SA BRA-
 NILI NA UPRAVU
 STRUKTURY PODY
 NATUPO NA ZAPRA-
 VENE OSIVA DO
 730Y

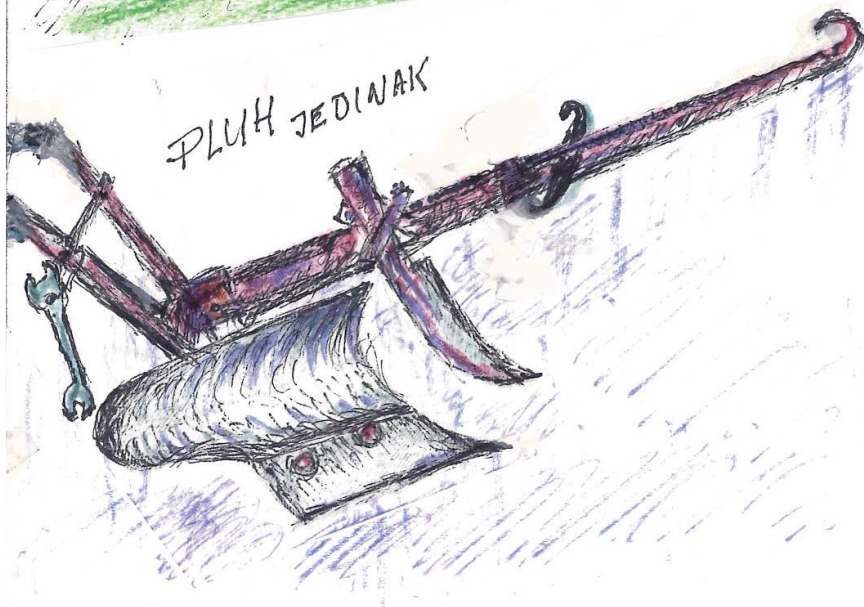
DRUHÝ BRAN:
 KLASICKÉ (KLINOVÉ)
 TAVIEROVÉ
 DISKOVÉ
 SIEŤOVÉ

ŤAHLA NA UPNUTIE 3 BRAN
 DO AGREGÁTU.

CHLIVOK PRE SVINJI
I KURNIK PRE KVAZI

PLUH JEDNAK

FERŠLOG

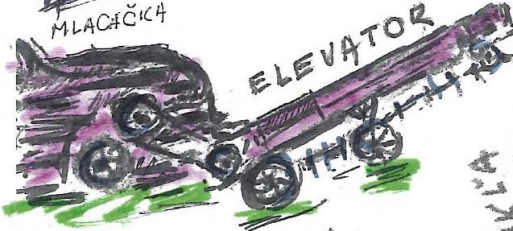
MLAČČIČA

DŽATKA

FUJVAK

ELEVATOR

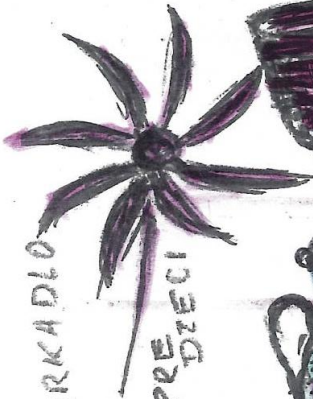

FAKLA

FINDŽA

FIZOV

FURKADLO

PRE
DIECI

GELATKA

GOMBOLDV

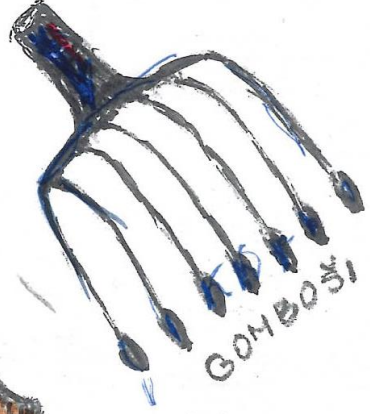
GARAGULA

KIJANKA

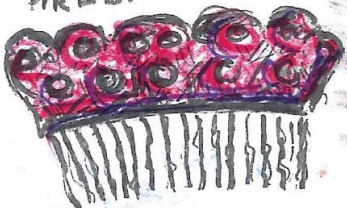

GVINTI

GOMBOŠI

HREBINOK

GVINTAKI

HINITHČKA

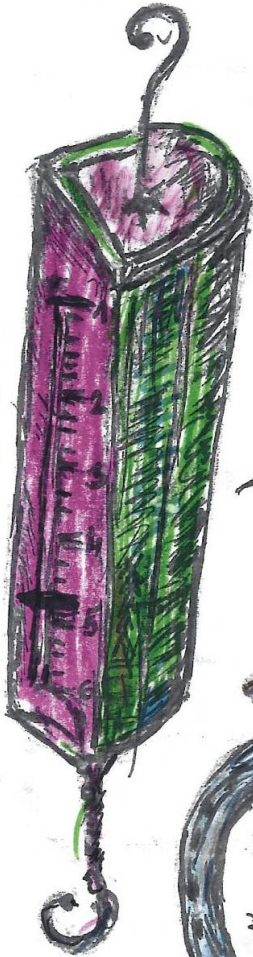
HIVAR

HORDOV

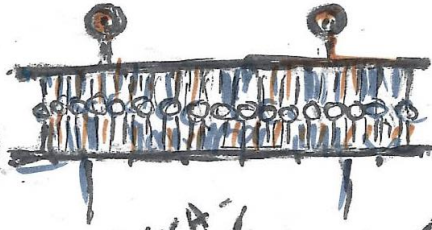

HURKI

MINCIR

NEČELŇICI

KOLVAČKA
OSCE

ORTOUKA

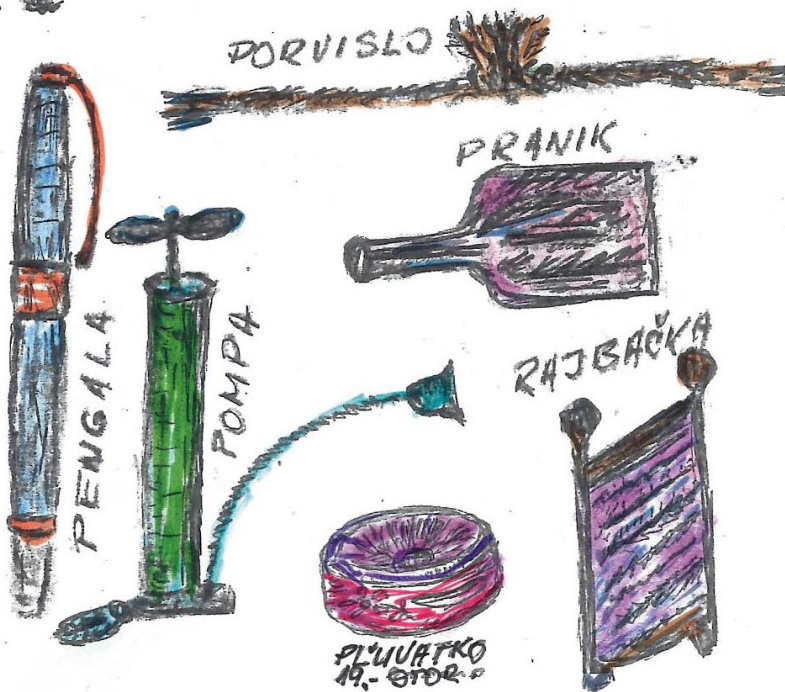
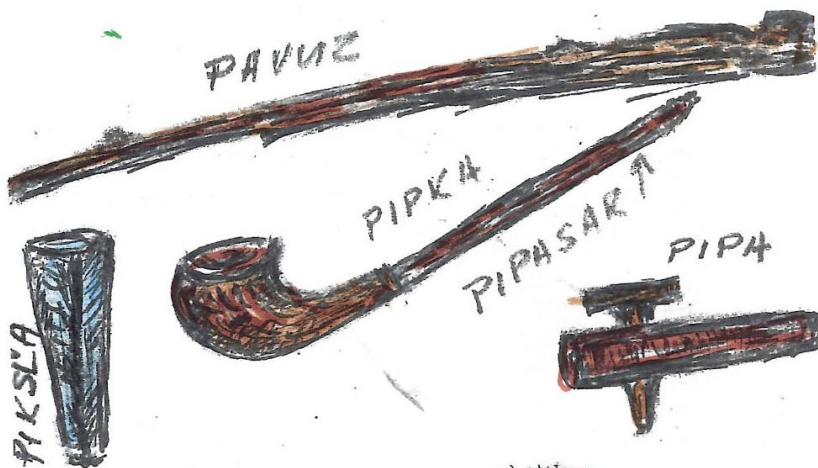
PASOČKA

KON
PODKOVA

VOLSKA
PODKOVA

KOREC

KOŠARICA

KIČAK PASTIRA

KOUADLO

KRIVULKA

PASULKA

KUŽILKA

UREČINKO

RUDZEL

KROSENKA

LAMPAS

LAMPON

LOVNIK

LAVKA

MAGOČKA

MAKICH

MOTOUIDLO

MACKA

MLIČŇIK

ICANTAR

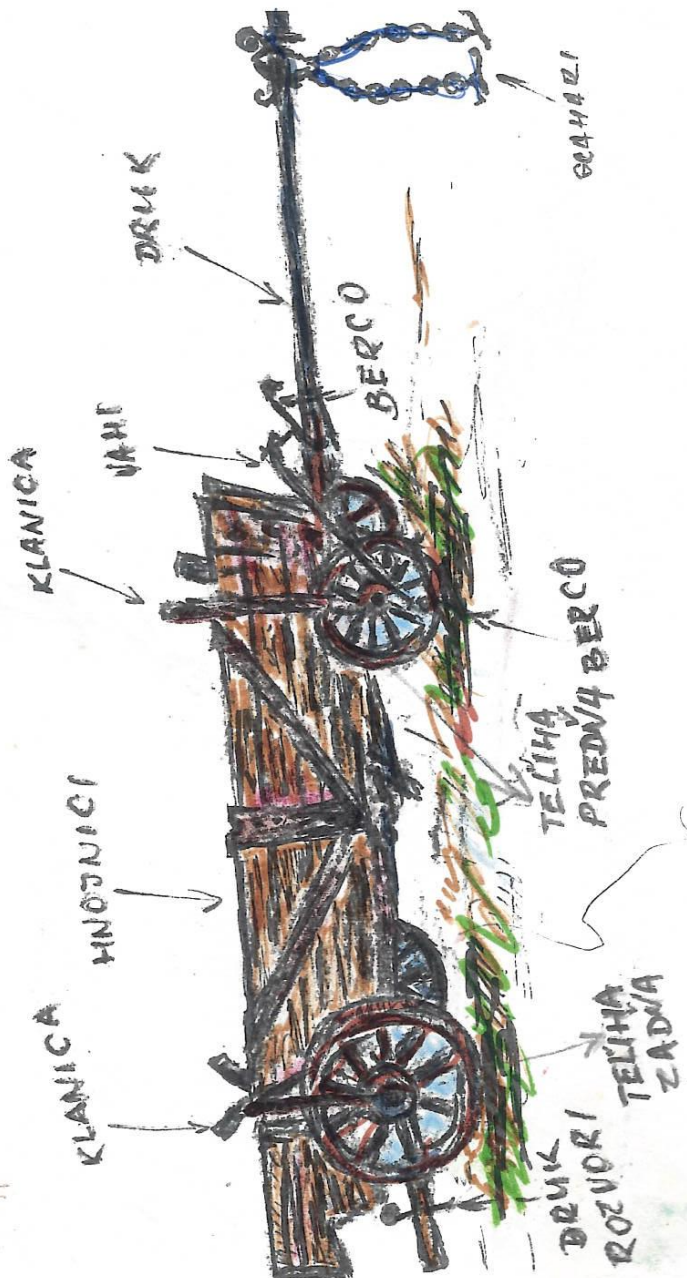

NARUČOK

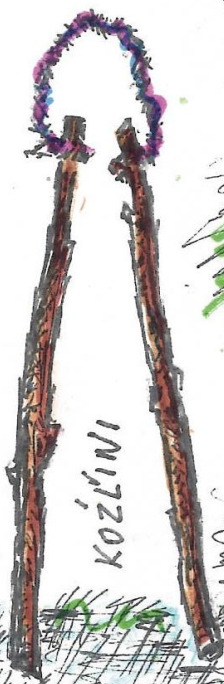
OBRIHNI NOŽIK

GAZDOVSKI VŮZ Z HNŮJNICAMI

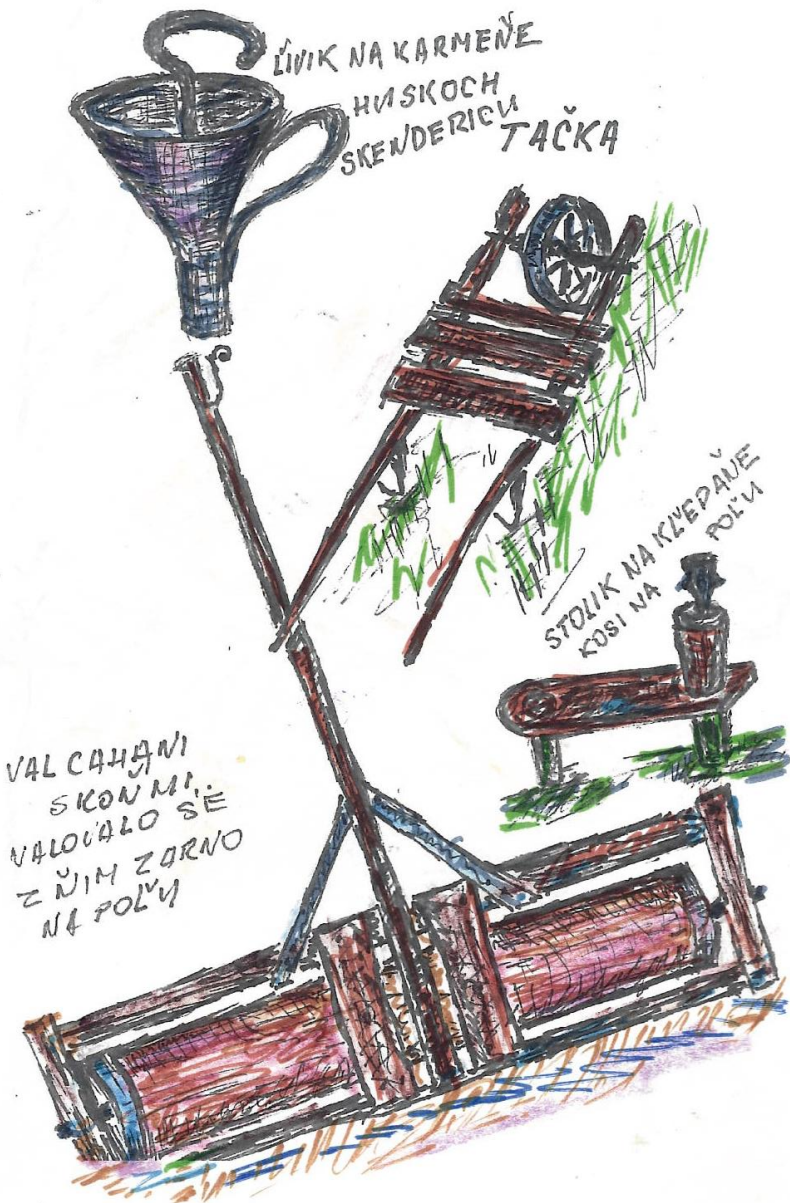
PLACHCINA
Z DREVA

KOŽÍNI

NOŽÍK - REZÁK
NA REZÁNÍ SLAMY VSTOHN

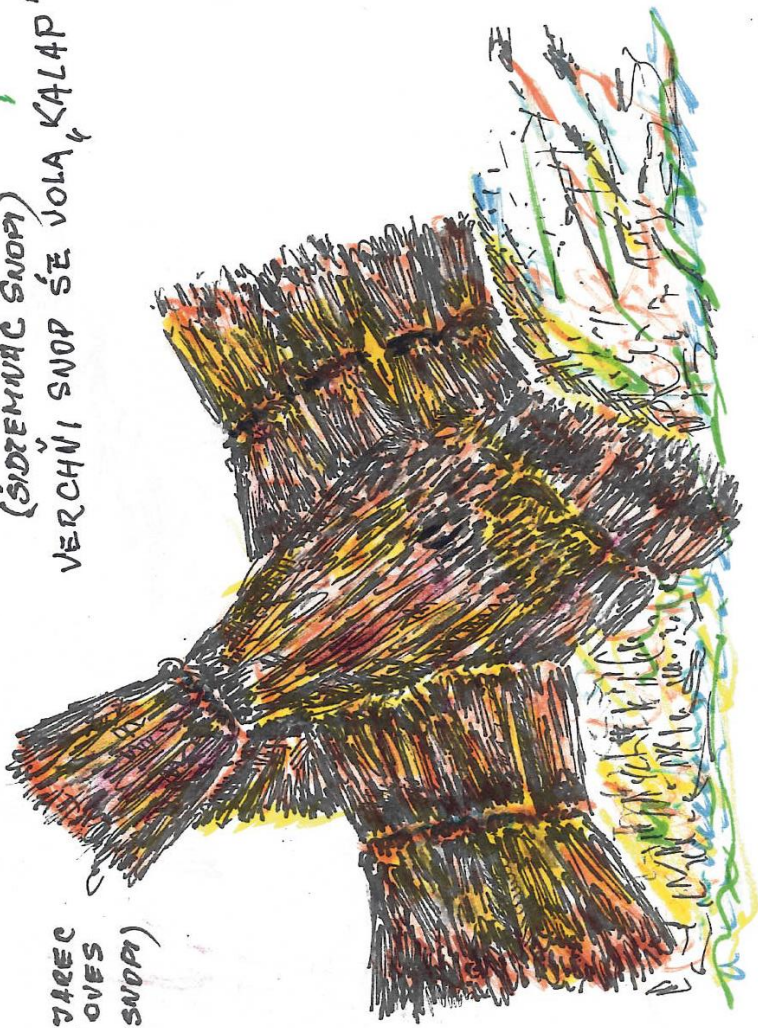
LÍVÍK NA KARMENĚ
HUSKOCH
SKENDERICH
TAČKA

VALCAMA
SKONMI,
VALOVALO SE
Z NIM ZARNO
NA POLU

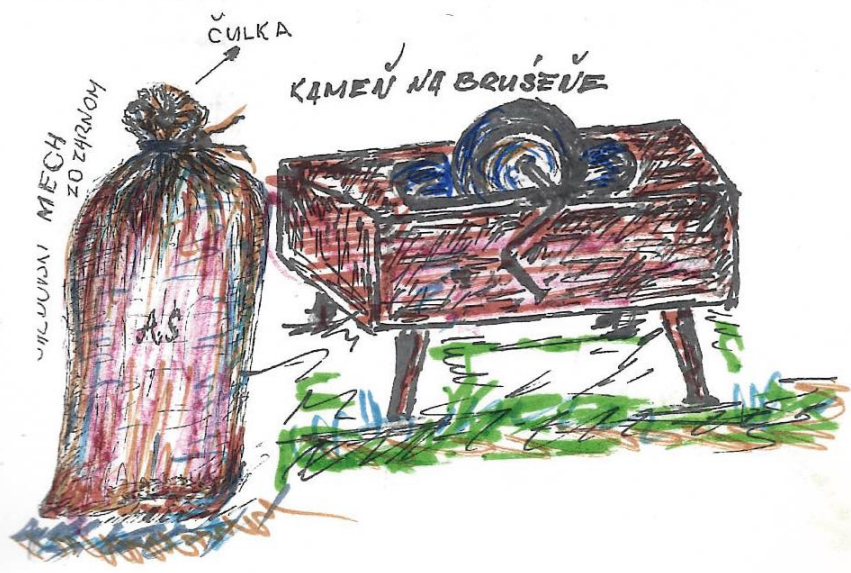
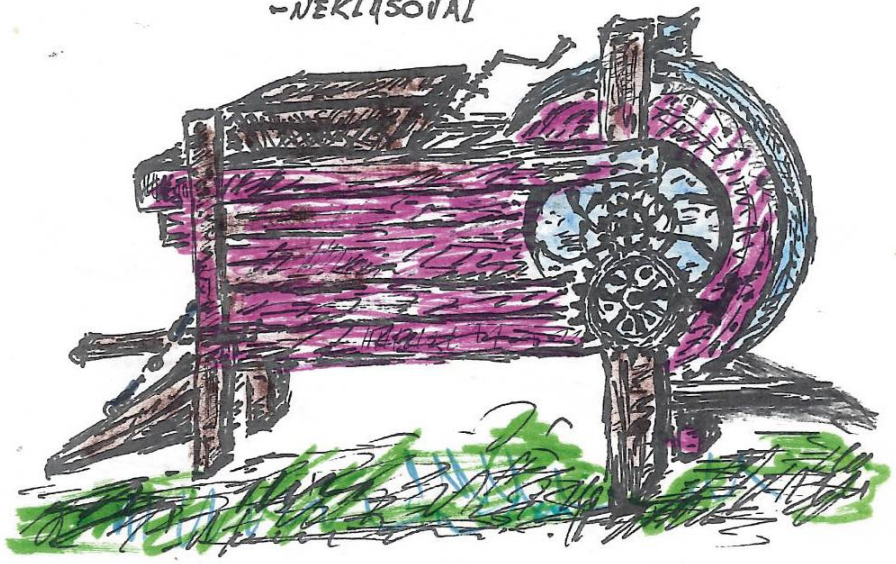
STOLIK NA KMEPAJE
KOSI NA
POLU

MARADIK ŽITA
(SÍDLEMUČE SNOPY)
VERCHNÍ SNOP ŠE VOLA „KALAP“

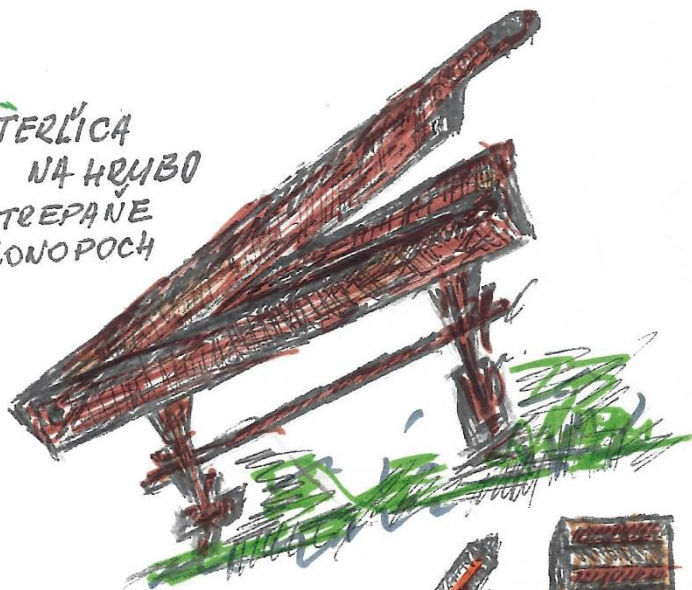
KOPČA
(PŠEŇICA, ŽAREC
TRINÁČ SNOPY)

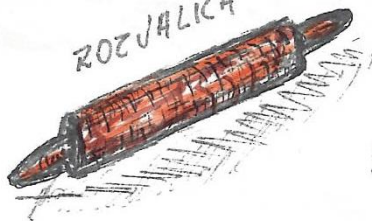
FUKAR - ČISCIL ZARNO OD PLEVI -
- NEKLISOVAL

TERČICA
NA HRUBO
NA TREPAŇE
KONOPOCH

ROZVĀLKA

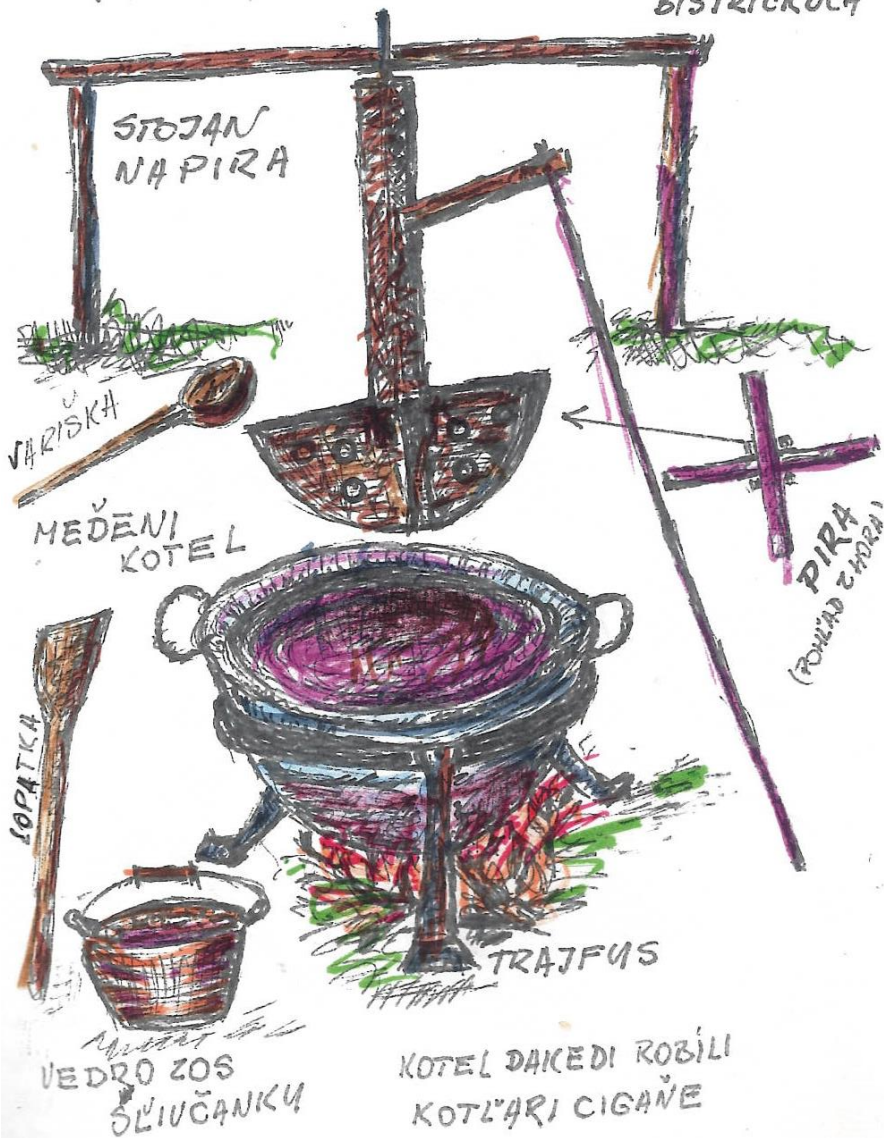

KACACI
PRANIK

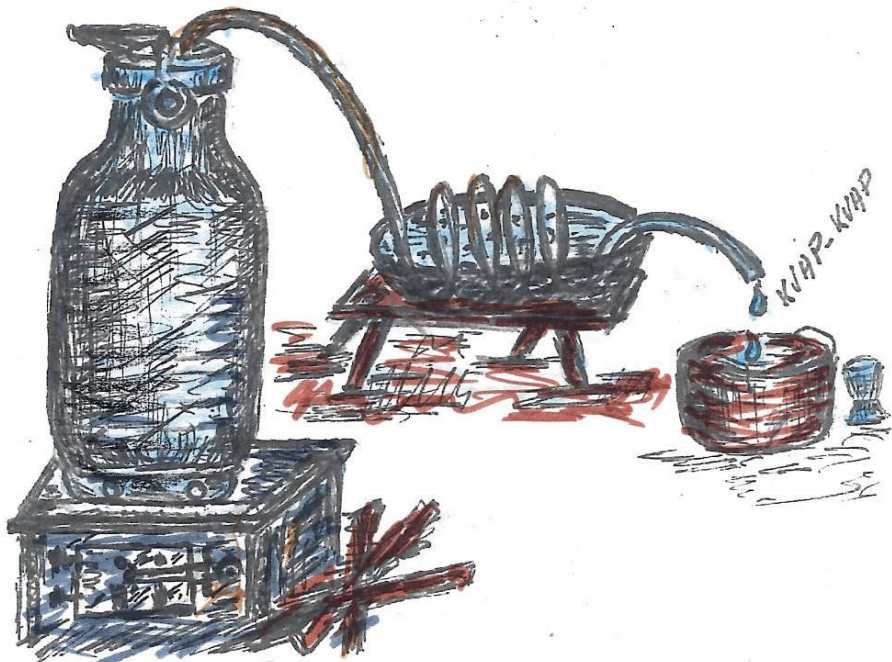

ŠKRABKA CESTA
U KORICE ABO U HNITACKI
(STRUŽKA) ZEMPL. NĀR.

VARENĚ LEKVARU - NAJLEPŠÍ BUL ZO ŠLIUČKŇCH
BISTRĚČKŇCH

... NO 4 TOTO UHADŇIJE ŽE
COTO ??

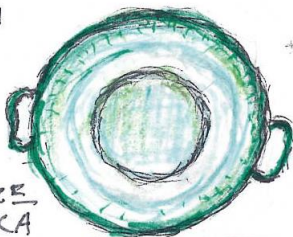

TAK SE VARILA „LAVOROVICA“

LAVOR
(ZBOKA)

DO BADOGAR
NĀLEJEME „KVAS“
ĽEM TAK VISOKE
JAK JE VISOKI
TRAJFUS

MISKA
(ZHOZA)

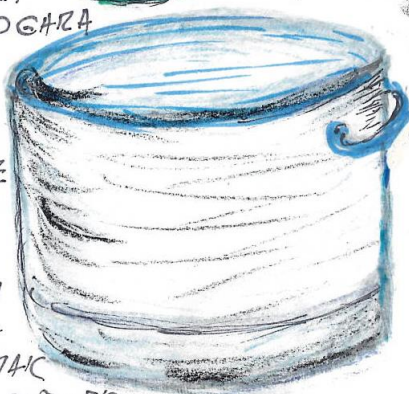
NA CHTORI
POLOŽIME
MISKU.

DO MISKI BUDE
PADAC PAĽENKA
NA VERCH BADOGAR
POLOŽIME

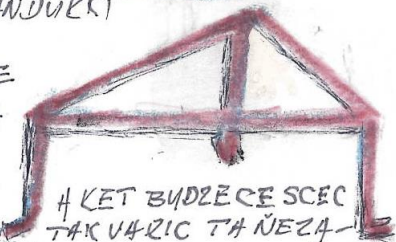
LAVOR ZOS
ŽIMNY VODU
KET TO SCEME
ŠICKO SKRIS

TANA VERCH
DAME POKRIVKU
Z BADOGAR A
UŽTO VIPATRA JAK
BI ME VARILI BANDUKEI
PRE ŠVINI.

PAZI Z KVASU SE
BUDY ZRAČAC NA
LAVORE A Z TADZI
PADAC NAZAD DO
MISKI.

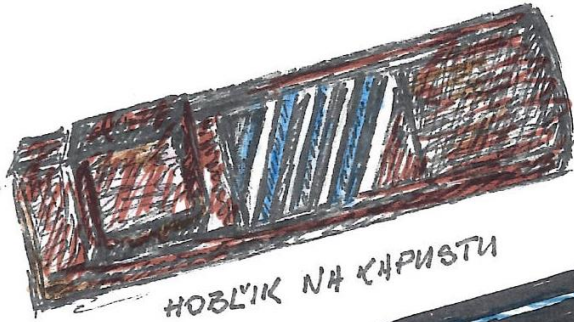
BADOGAR

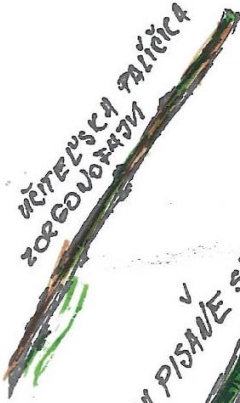
TRAJFUS

Ľ KET BUDE RE SCEC
TAK VARIC TA ŇEZA

- BUCE PARAC-BADOGAR POLOŽIC NA MAŠINY
UCHTOR RED HORI OHEN

HOBLÍK NA KAPUSTU

UČITELSKÁ PATEČKA
Z OBOJNOSTI

PIRKO NA PISANÉ STINTY

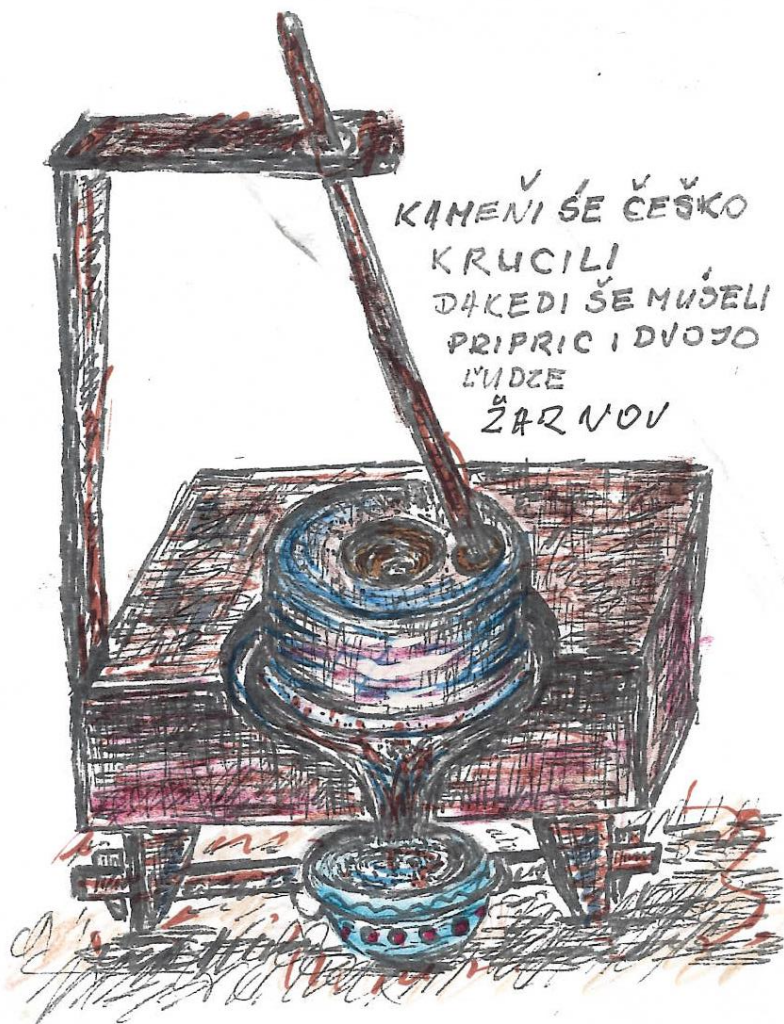

TABULKY DO ŠKOLI
NA PISANÉ
Z GRIFLIKOM (19. STOR.)

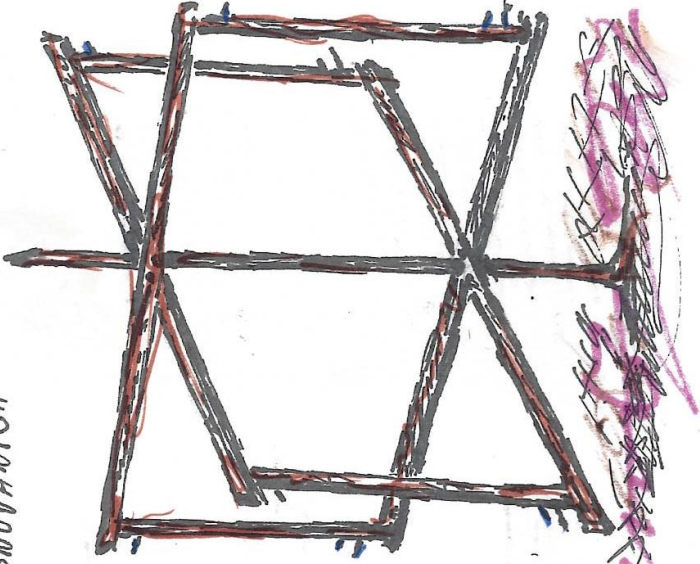
ŠKOLÁKOVY TAŠKA
CANISTRA

MLINOK Z DVOJMA KAMEŇAMI
MLĚLO SE ŽARNO
NA MUKU (2x PREMLĚC)
ŠROT L'EM RAZ NAHRUBO

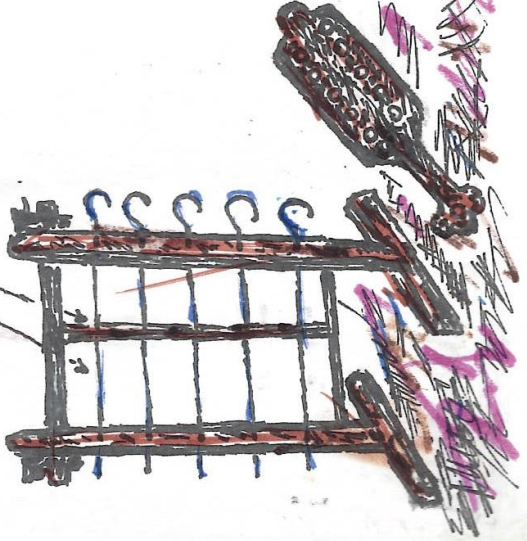

KAMENI SE ČEŠKO
KRUCILI
DAKEDI SE MUĚELI
PRIPRIC I DVOJO
L'UDZE
ŽARNOU

SMOJANICA

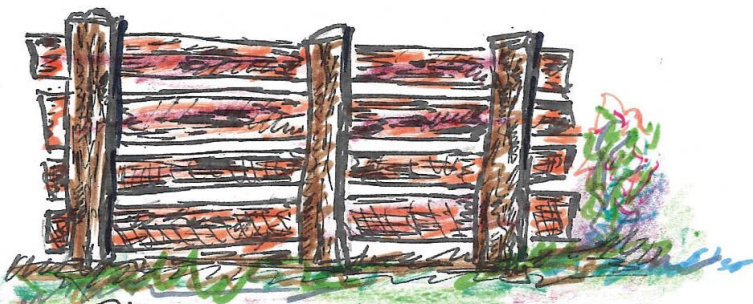
TAJETA

PLOT Z PATIČŮ (LESA)

PATIČE - VYROBĚNÉ ZO ŠTĚPNÝCH
HROMBŠÍCH KONÁŘOV (170cm) DĚLÝCH

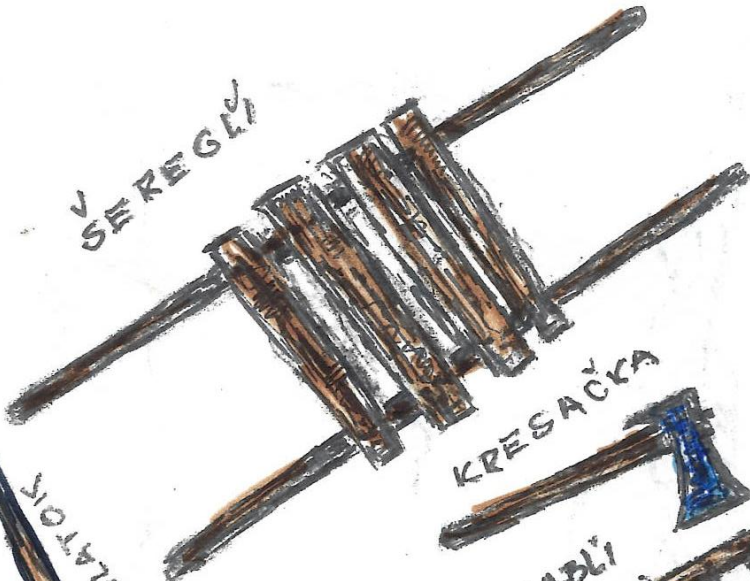

PLOT - PÁLANKI - ŠIROKĚ TENKÉ DOSKY

KAPURA S KAPURKY

V SERGLI

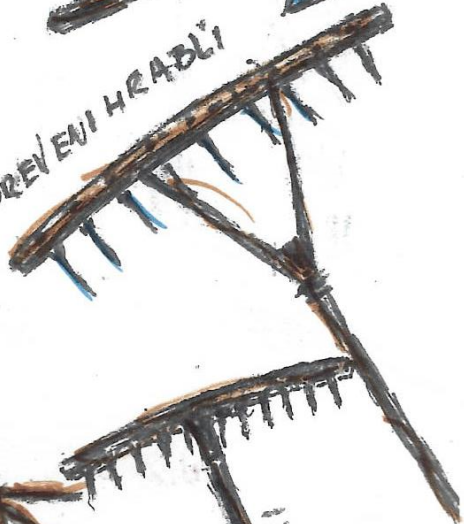

KRESACKA

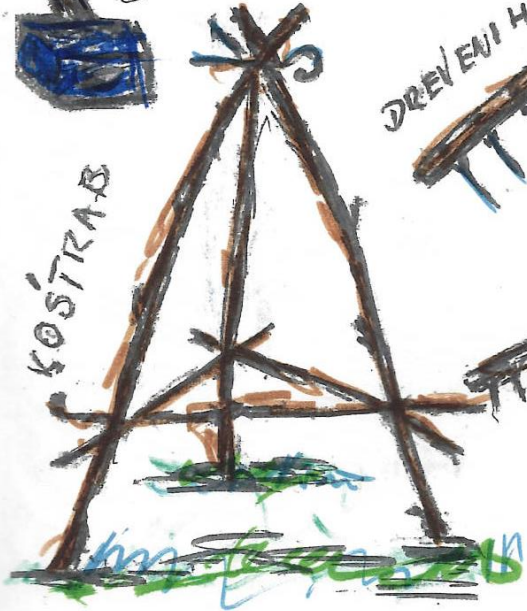

MLATOS

DREVENI HRABLI

KOSIRAB

ZE NEZNI
H RABEVIKI

PÍLA PRE DVOČY (NEPRE BAČI)

PÍLA - ZLODEJKA

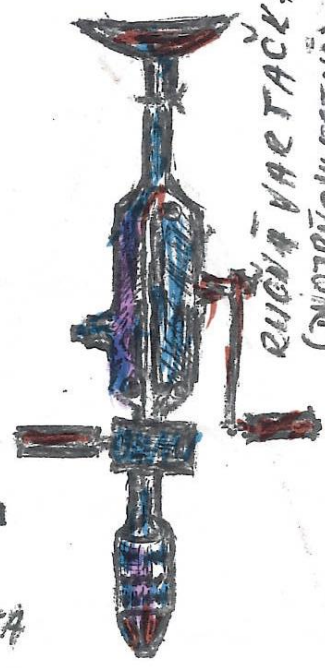
CIGANŠKI FURON
(RUČNE KOVANÝ)

MOITERAZŽŮA

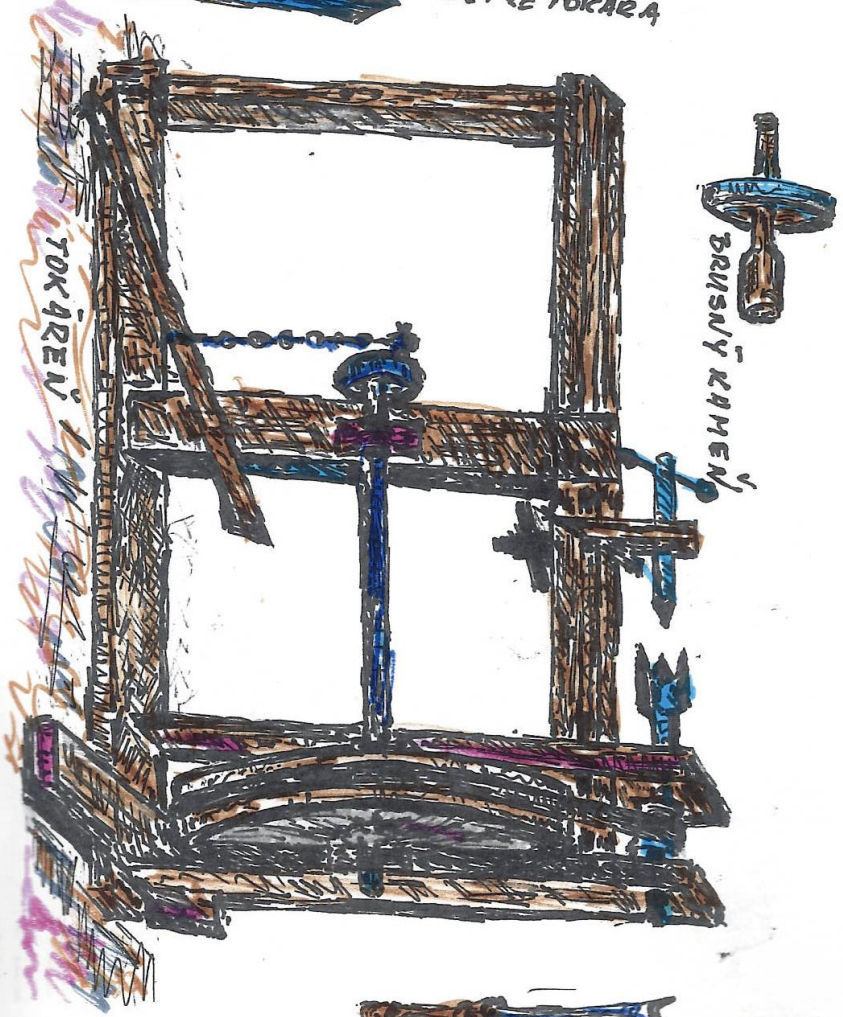
RUČNÁ VARTÁČKA
(KORBA)

RUČNÁ VARTÁČKA
(DVOJTRÝCHLOSNÁ)

NOŽE PRE TOKARA

TOKARENÍ

BRANSNÝ KAMENÝ

TRÉTI - GAPEL

→ OZUBENÉ LIHTINOVÉ KOLESO Ø 150 cm
ISPODNĚ OZUBENÉ

TAŽNÉ RAMENO

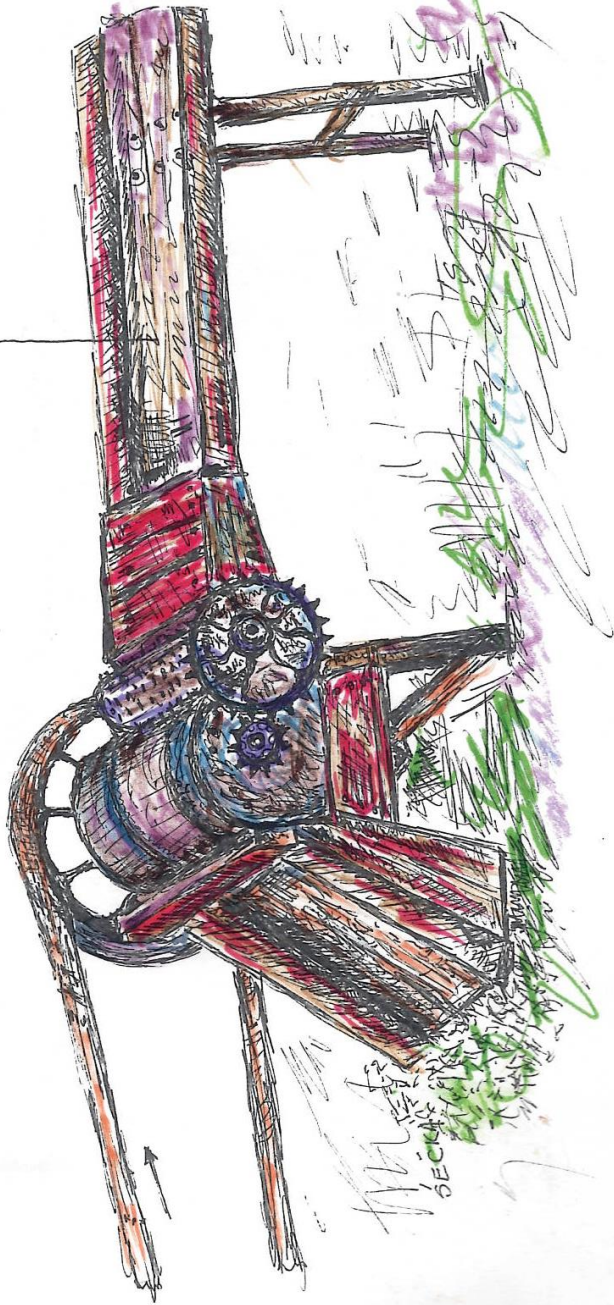
REMEŇNICA PŘEVODU
NA HANANÝ STROJ
KORBIČKA TYČ
KONÍ

→ KŘÍŽKOVÉ OZUBENÉ
KOLESO

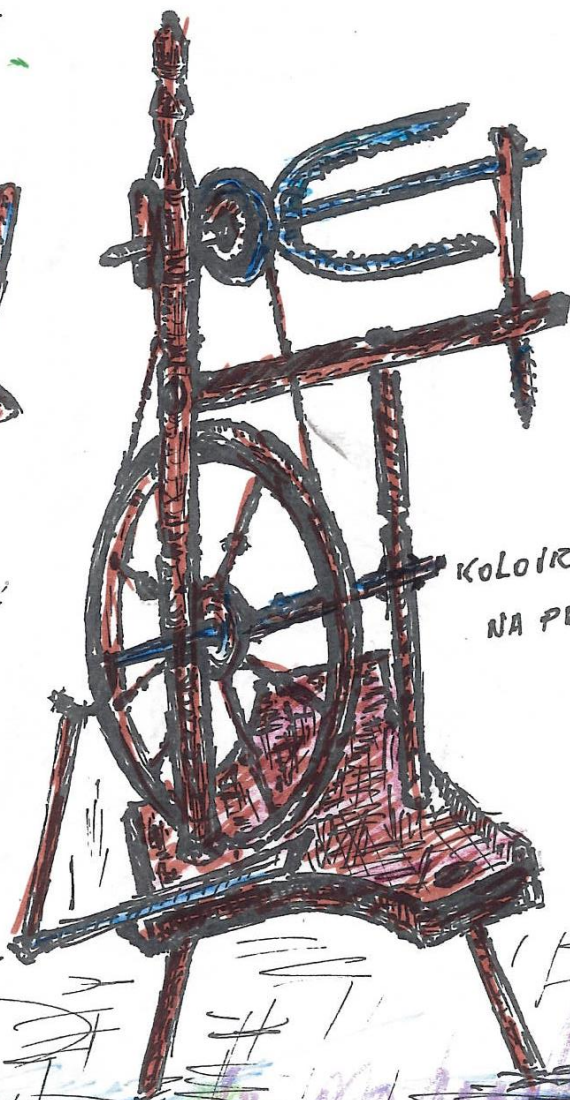
SEČIAREN

VÁLÓDOK
VÁ PODJAVANIE
SLAMI

SEČIAREN

CIĘKA NA PREDZVI

KOLOIRATOK
NA PREDZENE

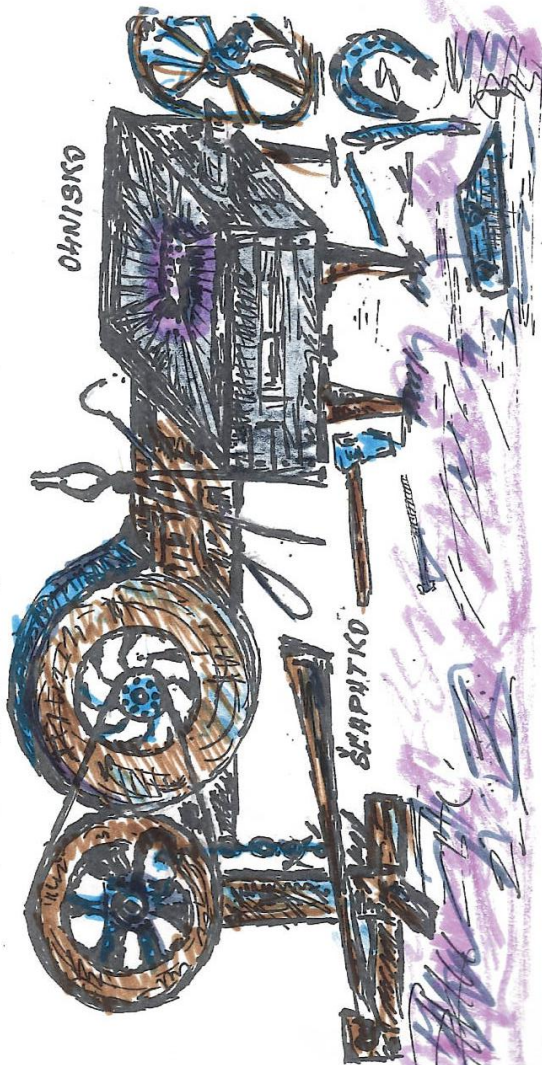

НАІІ ГІЗДОВСЬКА ШІКЕНЬ

ВІТЕРНИК

ОГНІСКО

СЬАПІТКО

Argaň - dômyselné zariadenie pomáhalo našim roľníkom pri ich práci. Ťažnou silou boli väčšinou kone. Kone museli byť na túto činnosť naučené. Museli byť poslušné a pokojné. Ťah mal byť plynulý, rovnomerný, nie trhaný. Pohonič musel dbať o to, aby pri voľnom chode ťažné rameno neporanilo zadné nohy koní. Dobre sa poháňalo v zime, keď napadol sneh. Za ťažné rameno sa uviazali sane a pohonič sa viezol. Inak šľapal nekonečno. Toto zariadenie sa používalo najmä na pohon sečkární pri rezaní slamy na sečkovicu. Deťom to občas poslúžilo pri hre ako kolotoč. Občas došlo aj k úrazu, najmä na ozubených kolesách. Zariadenie bolo neprenosné. Muselo byť namontované stabilne.

Bodak - vojenská bodná zbraň. Nasadzovala sa na hlaveň pušky.

Badogar - veľká plechová nádoba na varenie zemiakov hosp.

Bičak - malý - vreckový nožík

Blajbok - olovnica používaná v stavebníctve

Bardo - súčasť tkáčskeho stavu

Batoh - bič používaný na poháňanie koní

Bachtereň — malý železničný domček používaný ako strážny domček, malá železničná stanička, domček na žel. priesectí

Brila — liatinová doska na kuch. šporáku

Biglajz — žehlička

Bočkora — ľahká letná obuv z jedného kusa tvrdšej kože — šnurovacía

Babka — oceľová malá nákova používaná na klepanie kosa na poli. Nabíjala sa na zvláštny stolček, resp. na nejaký peň stromu v okolí, kde kosec kosil.

Britva — nástroj na holenie

Cipi — cepy používané pri mlátení obilia

Civka — zhotovená trubička z bazového dreva na navíjanie nití

Canistra — kapsa z konopného plátna používaná na nosenie rôznych vecí, potravín, ale nosili sa v nej aj knihy do školy

Cylinder — sklenený klobúk na elektrickom, resp. inom lustri

Cirkeľ — meracie zariadenie na meranie hrúbok výrobkov zo železa v zámočníctve

Cvoreň — železný klin používaný na istenie spojov dvoch súčiastok, resp. upínanie ťažných a ťahaných zariadení

Čolnok — súčasť tkáčskeho stavu

Čereslo — súčasť pluhu, rezná časť

Cvek — krátky železný klinec s veľkou hlavičkou používaný na podbíjanie podrážok pracovnej obuvi, bagančí. Najviac používaný na podbíjanie vojenských bagančí.

Čapok — drevený podstavec používaný kováčmi pri podkúvaní koní

Čakan — používa sa pri kopaní jám

Čengov — veľký sklenený pohár

Čulki — chrastie — lístie cukrovej repy používané ako krmivo pre dobytok

Čiga —jednoduchý kladkostroj na dvíhanie ťažších vecí

Čatoreň — odkvapový žľab

Džatka — zabezpečovací kolík kolovrátka na prevíjanie nití z „predzinka na civku“

Dinerka — smaltovaná aj plechová nádoba na prenášanie tekutín v domácnosti

Dohan — tabak „viržina“ — úzke podlhovasté listy používané na cigarety, havana —

široké listy používané na výrobu cigár. V minulom storočí pestovali aj naši gazdovia v našej obci. Jeho pestovanie bolo náročné, ale aj výnosné.

Dekalamitka — zariadenie na mazanie ložísk strojov na zariadení vazelínou pod tlakom

Drevaki — drevená hrubá podrážka a hrubší kožený pás. Robili to domáci majstri a nosili to väčšinou dedovia

Elevator — strojné zariadenie na prenos slamy pri mlátení obilia — súčasť mláťačky

Feršlog — veľká drevená nádoba na prípravu krmiva pre dobytok v maštali

Furkadlo — hračka pre malé deti väčšinou na odpustoch

Findža - šálka na kávu, mlieko a pod.

Fajfa — veľká cievka na priadzu

Fuľvak — nežiadúca časť konopného vlákna, ktorú ústami vyberala priadka priamo pri pradení „predzinka“

Fakľa - umelé osvetlenie vyrobené zo slnečnicovej palice. Na horenie sa používal vosk zo sviečok. Vyrábali si to väčšinou chlapci na deň „šických svatich“.

Fizov —jednoduchý nástroj vyrobený z hrubšieho drôtu s pozdĺžnou dierou na jednom konci. Slúžil na zašňurovanie futbalovej lopty.

Furov — vrták. Tento druh vrtáku volali /cigáskim/. Vyrábali ich veľmi zruční cigánski kováči.

Geľatka — väčšia smaltovaná nádoba s uzáverom slúžiaca na domácu bravčovú masť zo zabijačky

Gombolov — väčší ozdobný špendlík s guľôčkovou hlavičkou na upevnenie ženskej záčiepy (konti)

Garaguľa — drevená palica umožňujúca osobe brodiť sa po vode, resp. väčšej mláke. Niekedy neboli na dedine chodníky ani spevnené plochy. V jesennom čase v dobe dažďov bolo veľké blato. Toto jednoduché zariadenie slúžilo na brodenie sa ním bez toho, aby si osoba ušpinila vtedy vzácnu obuv.

Gvint — závit

Gvintaki — názov korčulí, ktoré sa šrubovali na podrážky zvláštnym kľúčom

Gomboši — veľké vidly s guľičkami na konci. Používali sa na hádzanie zemiakov a cukrovej i kýmnej repy.

Gigalka — plechová trúbka používaná na plnenie čriev klobásovou zmesou

Gumipuška — obľúbená zbraň mladých chlapcov. Boli majstri, ktorí „na Šupu trafili šíňak na ploce”.

Hrabľi na mervu — veľké hrable ťahané jednou osobou, slúžiace na zahrabovanie pri žatve

Hnitačka — veľká drevená nádoba z kusa lipového dreva na miesenie cesta

Hrebinok — hrebeň

Hivar — veľký železný zdvihák používaný pri mláťačke

Hordov veľký drevený sud

Hurky — Črevá, ale aj jaternice

Hrabľi — hrable

Chomut — konské postroje. U nás skoro nepoužívané.

Jarmo — slúžilo na zapriahanie hovädzieho dobytku ako ťažnej sily na gazdovstve. Na bývalých majeroch na tento účel dobre poslúžilo plemeno tura domáceho s mohutnými rohami.

Kasna — súčasť domáceho nábytku

Kosa — nástroj na kosenie trávy a obilia. Podľa rozprávania našich predchodcov

slúžila aj ako bojová zbraň pri bitke medzi Maloruskovčanmi a Veľkoruskovčanmi.

Karscik — stolička

Kička — upravená žitná slama ako snop používaný na zastrešovanie stodôl

Koritko — drevená nádoba používaná na kysnutie chleba

Kolok na viazaže — drevený kolík používaný pri viazaní snopov obilia

Kužilka — nádoba na nosenie osly pri kosení

Koľáčka — Pichliač roľný — burina

Korec — drevená merná nádoba na obilie

Kijak — pastierska palica s hrubým guľovým ukončením

Krivuľa — oporná palica so zakrivenou rukoväťou

Krošenka — drevené zariadenie používané ako pomôcka pri ručnom rezaní dreva

Košarka — prúťiková pletená nádoba na kusové veci, zemiaky, repu, jablká.

Kovadlo — kováčska kovadlina

Kudzeľ — pomôcka na ručné pradenie nití z konopného vlákna

Kančov — sklenená nádoba na tekutiny

Kadička — väčšia drevená dyhovaná nádoba používaná na tekutiny na gazdovstve /melasa, pomyje/

Kalamar nádobka na atrament

Kantar — ohlávka na koňa ušitá z kožených remeňov

Kanta — 25 litrová konva na mlieko

Kolčata - súčasť pluhu na oranie- nosná časť

Kľučka — zariadenie na ťahanie slamy zo stohu slamy

Kľambra — železný klin na spevňovanie drevených konštrukcií

Kočerha — na vymetanie a vyhrabávanie žeravého uhlia z pece

Kelňa pracovný nástroj murárov

Karbitka — svietidlo na karbit. svietiplyn

Ketefik— ohlávka koňa z konopnej priadze

Korba - kľuka na natáčanie a štartovanie motorov

Klanica - drevená súčasť voza

Koň'a - kostra čepca vydatej ženy. Je z tvrdého papiera.

Kijanka — dávidlo na zemiaky varené pre dobytok

Klíneec — železný klinec na podkúvanie koní

Koľeso - časť kolesa na gazdovský voz

Koršovi - hlinené nádoby na vodu — glazúrované. Používali sa na nosenie vody na pole počas žatvy.

Kurťaky — gazdovské sane používané v zime na dopravu maštalného hnoja na pole.

Kosak - ručný nástroj na vyžínanie tráv

Kačací praník — nástroj na žehlenie hrubšieho plátna

Kotel na vareňe lekvaru — ručné miešanie

Kožľiny — drevené tyče spojené lanom na spevnenie slamenej strechy resp.

stohu slamy

Kapura.s kapurku — dávno používané oplotenie gazdovského dvora

Kresačka — tesárska sekera

Koštrab— drevený sušiak na seno

Kolovratok drevené zariadenie na pradenie nití z vlákien

Kameň na brušeňe — kotúčová kamenná brúska používaná na brúsenie sekier, rýľov, nožov a iných náradí. Kostru tvoria drevená klada, v ktorej bola voda pre lepšiu brus

Lávka otváracia — súčasť nábytku obývacej izby — zadnej. Sedacia doska sa otvárala, v nej bol úložný priestor pre menšie kusy oblečenia a iných drobných vecí.

Lada — okrasný kus nábytku na ukladanie sviatočných šiat, resp. iných cenností. Vo vnútri boli rôzne priečinky.

Lopata na chľib — takouto lopatou sa vsádzal chlieb do pece. Vyberal sa už železným dvojzubcom

Lampaš — ručný prenosný lampáš, ktorého svietidlom bola sviečka

Langoš - pochúťka z chlebového cesta plnená kyslou kapustou a pečená v peci po pečení chleba

Lounik — železný klin z tyčovej ocele používaný na zaistovanie rôznych častí náradia. Zaistovali sa ním kolesá gazdovského voza.

Louča -súčasť gazdovského voza upraveného na zvoz obilia z popa, oporná časť rebrín

Lis — zariadenie používané na lisovanie hroznej šťavy k výrobe vína

L'ivik na karmeňe — toto zariadenie sa používalo pri výkrme husí kukuricou

Mašina glejtovana — smaltovaný Šporák. Palivom bolo drevo.

Mašina z bľachi — plechový šporák z 19. stor. Kurivom bolo drevo.

Motika — náradie na okopávanie

Mincir — ručné jednoduché zariadenie na váženie

Mačka—jednoduchý nástroj na lapanie vedier spadnutých do studne

Mličňik — hlinený, glazúrovaný hrniec na mlieko

Magočka — tekvicové semeno

Motovidlo — jednoduchý nástroj na zmotávanie konopnej priadze z vretena do pradena

Mlatok — kladivo

Mľinok kameni — kamenný mlynček dvojkamenný na mletie obilia na múku, ale aj šrot. Mletie bolo pomerne ťažké. Kamene ťahali väčšinou dvaja.

Nečelnici — súčasť tkáčskeho stavu

Nožik na slamu — šípový nôž. Slúžil na rezanie slamy v stohu. Uľahčoval manipuláciu pri naberaní slamy.

Osla —kameň na brúsenie kosy. Pri práci ju kosiec nosil v nádobke s vodou zavesenú na remeni za pásom.

Ortovka — toto náradie slúžilo pri vykopávaní kmeňov zo zeme

Pec murovaná — tento objekt bol vymurovaný väčšinou v tzv. „prikľece“, vo vstupnej hale do rodinného domu. Skladal sa z priestoru šporáka, kde sa varilo, pečiacej trúby, „bubna“ a z pece, kde sa piekol chlieb. Dym bol odvádzaný tzv.

cyldrovým komínom, v ktorom sa aj údila slanina, klobásy a iné mäso z domácej zabíjačky.

Pasočka — malý okrúhly koláč z bieleho cesta — spletenec. Piekli ho gazdinky na Veľkú noc a bol súčasťou košíka „šveceniny“. Ten gazdiná zanesla do Božieho chrámu na požehnanie kňazom.

Podkova — na podkúvanie koní. Na podkúvanie rožného dobytká bola podkova z dvoch kusov.

Pavúz — drevené brvno v priemere 15 cm s dĺžkou 8 — 10 m, ktoré sa používalo na paženie obilných snopov zväzaných z poľa domov na zvlášť upravených vozoch, „drabiňakoch“.

Piksla — liatinové ložisko kolesa gazdovského voza. Na mazanie sa používala „kolímaž“.

Pipka — fajka. Boli fajky drevené, porcelánové, tzv. zapekačky boli hlinené z pálenej hliny. Tie sa vkladali do pahreby ohniska.

Pijak — mäkký hrubší papier, ktorý sa používal ako sací papier atramentu. Bol vložený v každom zošite, väčšinou mal tehlovočervenú farbu.

Porvislo — zo stebiel obilia ale aj slamy, spletenec používaný na viazanie obilia do snopov

Pengala - plniace pero

Pompa — hustilka, nafukovanie pneumatík bicykla

Praňik — drevený piest používaný na pranie najmä hrubšieho odevu z konopí a iného materiálu

Pľuvatko — zvláštna nádobka z dvoch kusov, smaltovaná s kvietkami. Nesmela chýbať v žiadnej triede vedľa katedry. Bola iba pre učiteľa.

Pasuľa — fazuľové semeno v tvare ľadviny

Pričesi — švihácke nohavice, ale aj jazdecké. Fičúri k nim nosili čižmy z lesklej čiernej kože s mäkkou sárou. Veľmi pekne sa za sárou vynímal krátky nôž s vyrezávanou rukoväťou.

Puhak — pletený bič, používaný pastiermi hovädzieho dobytká. Mal pekne vyrezávanú rukoväť zdobenú lesklými plieškami.

Plachcina — štvorcový kus hrubého konopného plátna s našitými trakmi na rohoch. Používala sa na gazdovstve na nosenie sena, slamy, mrvy, plevy a pod. Dedinské ženy ju používali ako „zajdu“, keď niesli na trh domáce produkty— maslo, vajcia, hydinu. Pri takejto ceste oslovili jednu „cetku“, že jej zo zajdy še kuri. ‚Ale to nič‘, hutori babka, ‚to ľen moj mali Andriš kuri‘.

Plot z patiča — lesa. Štiepané konáre stromov zapletané do plotá.

Pila — pásová píla pre dvoch pilčíkov. Práca s ňou bola ťažká najmä v lese pri pílení stromov. Pilčíci museli byť zruční, na pílu sa nesmeli tlačiť.

Pilka zloďejka — používaná v stolárstve na rôzne špeciálne rezy. Jej šírka zaručovala rovný rez, ale mohla byť ťahaná jednou osobou.

Paľenica — doma zhotovený prístroj pozostávajúci z kanvy na mlieko, medených trubiek na chladenie a nádoby na studenú vodu. Takéto monštra boli veľmi často príčinou

výbuchov nádob /upchatie trúbky/, Čo malo za následok vznik požiaru, resp. popálenie osôb — „paľenčarov”.

Pasirka — ručný lis na spracovanie paradajok na pretlak

Rohačka — nástroj používaný na kopanie pôdy vo vinici, ale aj ako sťahovák maštalného hnoja z voza, keď sa tento vyvážal na pole

Riľik na repu — špeciálny rýľ používaný na vykopávanie cukrovej repy aj „borgondíje”. Používal sa dvojhrotový, ale aj úzky jednohrotový.

Riľ — nástroj na kopanie jám, rýľovanie zeme v záhradkárstve a pod.

Rajbačka - vlnitý plech s dreveným rámom. Toto jednoduché zariadenie slúžilo na pranie bielizne za pomoci jadrového mydla, teplej vody a ženských rúk.

Ribka — detský vreckový nožík, pýcha niektorých dedinských chlapcov. Slúžil na krájanie slaninky, výrobu vrbových píšťaliek aj na hru, skákajúci nožík.

Rašpeľ —rašpľa na opracúvanie výrobkov z dreva, kože, resp. iného mäkkého materiálu

Raf— železná obruč používaná na spevnenie kolies voza. Na zhotovené drevené kolesá bol nasadzovaný u kováča. Ten presne vymeraný železný kotúč nahrial vo vyhni, čím sa jeho obvod zväčšil/teplotou sa rozťahol a tak bol pomocou špeciálnych hákovníc nasadený na koleso. Postupným schladzovaním vodou sa raf stiahol a tak spevnil koleso. Po obvode bol zaistený železnými klinmi, tzv. „štiftami”.

Rudľa — dvojkolesové zariadenie slúžiace na prenášanie ťažších bremien. V skladoch s obilím veľmi dobre slúžila rudľa na prenášanie vriec s obilím.

Rozvalka — drevený valec slúžiaci na valkanie cesta

Studzeň — studňa bola základ života najmä na hospodárskom dvore. V minulosti boli studne kopané, vykladané riečnym väčším kameňom. Neskôr boli vsádzané betónové skruže —rúry. V 19. stor. boli debnené drevenými, dubovými, ručne kresanými doskami. Boli také úzke, že sa do nich dostal 11) a jeden rovno stojaci človek. Na čerpanie vody sa používali vedrá, kde na dne bola uzatváracia klapka z tvrdej kože alebo gumy. Pri ponorení vedra sa klapka otvorí, po naplnení sa tlakom vody uzatvoril takto sa reťazou na rumpále vytiahne. Bežne sa používali váhadlá. /Socha, žurav, kluka./ Dnes v prírode alebo na dedine pôsobia nostalgicky, ale pripomínajú aj um a šikovnosť našich predkov, obyčajných ľudí s gazdovským rozumom.

Stalaščok — polica na kuchynský riad v domácnosti

Stolčok —jednoduchý štvornohý stolík s odkladacím priestorom. Zdvíhacie veko.

Scahari — reťaze na karike, visiace na drúku voza, ktorými sú pripútané kone k ohlávke

Selep —trubičkovitý segment slúžiaci na nafúkanie vzdušnic traktorov, áut, bicyklov. Unikaniu vzduchu zabraňuje gumená trubička na konci segmentu.

Scereň — zostatok stebľa po skosení obilia na poli

Stičok — jednoduchý nástroj na pletie buriny z obilia. Rezná časť je rovná. S reznou časťou polkruhovou slúži tento nástroj na zoškrabovanie zeminy z radlice i pluhu.

Stojan na harčki šiňaki - z dreva vyhotovený stojan na hlinené hrnce používané na nadojené mlieko, ktoré v tom aj kyslo. Zvnútra boli glazúrované, zvonku pekne maľované. Vyrábali ich pozdišovskí hrnčiari.

Štafitky — z úzkych dosák vyhotovené zábradlie na priedomí. Veľmi často tyče tohto oplotenia poslúžili miestnym mládencom pri bitke na dedinskej zábave.

Štanga — oceľová hrubá tyč so zahroteným koncom slúžila pri výkopových prácach najmä v zime v zamrzutej pôde.

Švajka — kus oceľového drôtu s ostro zakončenou špicou. Slúžil na dierovanie koženého materiálu pri zošívaní /remene, opasky, kónské postroje a pod./

Šereglí — slúžili na vynášanie maštalného hnoja z maštale. Pri výstavbe domu poslúžili na vynášanie tehál alebo betónu murárom na „roštovaň“.

Šajba — remenica — súčasť rôznych hnacích aj hnaných strojov

Ščec — jednoduchý nástroj slúžil na vyčesávanie nežiadúcich častí drevnej hmoty z konopného vlákna. Väčšinou boli v troch veľkostiach podľa hustoty hranatých oceľových trňov.

Šverbova žima — Šípky — kvalitný zdravý čaj

Šidlo — používali ho „šustri“ k šitiu obuvi. Hroty boli rôzne zakrivené i rovné podľa toho, čo obuvník tvoril. Používalo sa aj na vyjadrenie povahy napr. malého dieťaťa. „Jaj Hančo, ta tot tvoj Miško take male šidelko. Ta von še scel dostac i našej Maričky pod kabati.“

Šarži — vojenské hodnosti poddôstojníkov našej bývalej armády

Šijak - súčasť konského postroja. Upínanie ťažného koňa k vozu.

Šperhak — veľmi jednoduchý nástroj, ktorým sa veľmi ľahko otvárali jednoduché zámky

Šindľe — krytina z jedľového alebo smrekového dreva, dnes už používaná na historicky zaujímavé budovy /drevené kostolíky/. Trvácnosť asi 30 rokov.

Šamerlik —jednoduchá, z širšej dosky zhotovená lavička užívaná deťmi, resp. v pitvore pod vedro s pitnou vodou

Šuber — súčasť gazdovského voza. Zasadený medzi bočnice zabraňoval padaniu sypkej hmoty.

Šoudra — takto spracované zadné bravčové stehno, dobre vyúdené, sa dávalo do koša ako súčasť Paschy na požehnanie v cerkvi

Špuľka — kratšia hrubšia cievka na nite

Šafareň - drevený kus nábytku v obývacej izbe s plným úložným priestorom. Bola rôzne zdobená vyrezávaným operadlom a rôznofarebnými ornamentmi.

Šekera — v minulosti sa používali rôzne druhy sekier. Na rúbanie dreva v lese s užším a dlhším ostím, tesári používali široké na kresanie brvien na stavbu domu resp. stodoly. „Sekerki” slúžili tesárom pri stavbe debnenia na zasekávanie, vtíkanie klincov, ale aj na vyťahovanie klincov vidlicou na obuchu sekery.

Šifoner — skriňa na odkladanie šiat. Úložný priestor bol pre visiace šatstvo, v dolnej časti bola zásuvka.

Šerp — nástroj slúžil najmä žencom pri zbere obilia. Slúžil aj na skášanie trávy, žihľavy v záhrade a iné. Po celej reznej časti mal jemné zúbky, ktoré zľahčovali reznosť. Podobný nástroj — „kosák“ — tieto zúbky nemal. Ten sa k nám dostal počas 2. svet. vojny z Ruska.

Štifka — tento železný klinec vyrábali samotní kováči. Slúžil na upevnenie ráfu na koleso voza.

Špric — zariadenie slúžilo na plnenie čriev pri výrobe jaterníc na domácich zabijačkách

Špuľar — jednoduché technologické zariadenie poháňané jednou silou slúžilo na prevíjanie nití z „predzinka“ na „fajfu“ a z nej na civku. Pomocník pri tkaní na

Štolverka obľúbený žuvací cukrík samostatne zabalený vo voskovom papieriku. Vyrábala ich svetoznáma firma Stollwerck.

Stoľik na klepaňe kosi na poľu — jednoduchý sedačkový stojan používaný na vyklepanie kosi na poli. Do vyššej časti sa zaklinila „babka“.

Tepša — plechový pekáč na pečenie koláčov, makovníkov, rožkov a pod.

Trajfúz — trojnožka, používali ju ako stojan nad ohniskom v prírode

Tengeľ — železná os gazdovského voza. Na voze boli dve. Vsadené boli v drevenom hranole z tvrdého dreva a opásané železnými obručami.

Terľica — drevený nástroj, slúžil na trepanie konopí. Z byle konopí sa odstránila drevná časť a zostalo hrubé. Na úplné odstránenie drevnej časti /pazderia/ sa používala

dvojdružková terľica. Žena v ľavej ruke držala zväzok konopí a pravou rukou piestom narážala na konope.

Tačka — jednoduchý jednokolesový vozík na vyvážanie maštalného hnoja z maštale. Bol aj súčasťou detských hier. Vozili sa na ňom deti pri hrách na dvore.

Tokareň— toto zariadenie slúžilo ako sústruh na drevo. Pomocou rezných nožov sa dali na tomto zariadení vyčariť krásne točené predmety. Používali ho stolári. Pri nasadení brúsneho kotúča poslúžilo na brúsenie nožov, nožníc a iného rezného náradia.

Vidli na hnoj — bežné vidly na manipuláciu so slamou alebo maštalným hnojom boli štvorzubé. Na hádzanie snopov obilia na voz, resp. na mláťačku sa používali dvoj-trojhrtové vidly z kvalitnej ocele, lebo boli tenké a veľmi ostré. To preto, aby ľahko vnikali do viazaných snopov obilia.

Višak na pokrivki — v kuchyni na odkladanie pokrievok bol umiestnený vešiak pokrievok, bol súčasne aj ozdobným článkom kuchyne.

Vojenský kufor — branci - odvedenci alebo rukujúci mládenci pri nástupe na vojenčinu museli mať zvláštny drevený kufor s predpísanými rozmermi. Farba bola Čierna, s menom a adresou odvedenca. Vo vnútri boli rôzne priečinky. Zhotovovali ich väčšinou miestni stolári.

Vrecinko — bolo urobené z mäkkého ľahkého dreva, aby pri pradení konopnej kúdele na nite veľmi neťažilo ruku ženy — priadky

Vizuvák čižiem — špeciálny pomocný nábytok, používaný na vyzúvanie čižiem. Bola to veľmi dobrá pomôcka najmä starším osobám, babkám a dedkom.

Varecha muľarska — pracovný nástroj murárov. Slúžil na prácu s maltou, tekutou omietkou pri nanášaní na múr, resp. domu.

Vagov — oceľový kus železa na sekacie železa. Zaostrený hrot bol špeciálne kalený v oleji. Tvrdosť kاليč stanovoval podľa farby kaleného kusa.

Vigan — obľúbené ženské oblečenie z ľahkého materiálu, nosili ho dievčatá najmä v lete

Valov na vodu — pri každej dedinskej studni nesmel chýbať väčšinou z dreva vykresaný valov — hrant. Napájali sa z neho domáce zvieratá. Nesmela tam chýbať diera na vypúšťanie vody. Pri napájaní musela byť zachovaná určitá hierarchia. Hovädzí dobytok obľuboval odstátu vodu. Kone zase chceli len čerstvú vodu. Keď sa najprv napili vody kravy a po nich prišli kone, odmietali piť. Voda sa musela vymeniť.

Val — z dreva zariadenie používané na valcovanie ornej pôdy najmä po zasiatí poľnohospodárskych plodín. Používal sa aj na drvenie hrúd po orbe. Ťahaný bol koňmi. Pohonič sedel na jednoduchej sedačke.

Voz gazdovski - tento dopravný prostriedok nesmel chýbať na žiadnom gazdovskom dvore. Používaný bol v rôznych prevedeniach. So šubrami na koncoch bol na sypké hmoty, na kapustu, cukrovú repu, krmnú repu, zemiaky a pod. S nasadením rebrín bol pripravený na zvoz obilia, slamy aj sena. Bez rebrín a bočníc s predĺženou rázvorou bol pripravený na zvoz dlhých kmeňov z lesa. Do hory sa montoval na zadné oje nápravu zvláštny brzdiaci mechanizmus, alebo sa brzdilo — hamovalo iba jednoducho. Založením kusa dreva do zadného kolesa. A práve tu dochádzalo veľmi často k zlyhaniu brzdenia s tragickými následkami, dochrámaním ťažných koní. Na

osobnú prepravu mali gazdovia ľahšie vozy, tzv. bričky. V zadnej ložnej časti bola košina z pleteného brezového prútia na vozenie príručných batožín, ale aj malých detí, keď sa išlo na odpust do kmotry v susednej dedine. K tomu dostali aj kone parádnejšie postroje, najmä kantáre.

Viterník — toto zariadenie slúži ako vyhňa. Hnacie koleso je poháňané šľapaním na pohyblivé rameno. Sila z kolesa sa prenáša remeňom na malú remeničku lopatkového ventilátora, vzduch je vháňaný potrubím pod ohnisko. Je to veľmi dômyselné zariadenie. Využívali ho kováči amatéri i miestni roľníci.

Vaha — súčasť gazdovského voza ako ťažné zariadenie

Vartačka — na vŕtanie dier do dreva boli používané jednoduché cigánske „furovi“. Neskoršie sa používali jednoduché pákové náradia — korbi. Modernejšie bolo zavedenie nástroja s prevodovaním rýchlosti vrtu.

Zbušчок — drevená nádoba určená na spracovanie smotany na maslo. Ťahaním piestu hore — dolu sa tuk v smotane zrazil na mazľavé, veľmi chutné domáce maslo. Dnešné deti to už nepoznajú. Netrpezlivo sme čakali na moment vybratia masla a na namazanie na veľký krajec domáceho, len niekoľko hodín predtým upečeného chleba. Chuť a vôňa tohto pokrmu je nezabudnuteľná. Cítim ju najmä vtedy, keď sa ma niekto snaží presvedčiť, že táto dnešná /prepáčte za výraz/ „gebuzina“ má chuť masla.

Zvarka — veľká drevená okrúhla nádoba na troch nohách. Slúžila na tzv. zváranie odevov z domácej hrubej konopnej priadze, veľmi zašpinených pracovných odevov, domácich kobercov a vriec od obilia alebo múky. Bolo to tzv. dezinfekčné pranie. Do kade sa uložil materiál na pranie,

pridala sa sóda /hydroxid sodný/ a drevený popol. Zalialo sa to teplou vodou a zvráranie sa začalo. V spodnej časti kade bol otvor upchatý stebami žitnej slamy, kadiaľ vytekal luh s uvoľnenou špinou. Toto zariadenie sa využívalo aj pri podozreniach na rôzne epidémie.

Zubadlo — súčasť konského postroja — kantáru

Železni hrabel'ki — toto náradie slúžilo a slúži najmä na prípravu pôdy na siatie v záhradkárstve

Železni vidli do peca — týmito železnými vidlami sa vkladali „brotvanki" do pece. Hroty vidiel sú ploché.

Železna kočerha — slúžila na vyhrabávanie žeravého uhlia z pece

Žáčkov — z bravčového močového mechúra sa po vysušení urobilo vrečko slúžiace starším mužom, ktorí fajčili fajku, na nosenie tabaku. Dalo sa rôzne upraviť šnúrkou alebo remienkom na zviazanie. Ale žáčkov bolo aj vrečko vyrobené z jedného kusa baliaceho papiera jednoduchým stočením v ruke. Toto vrečko slúžilo najmä na cukríky pre deti. Obchodníci toto stáčanie papiera majstrovsky ovládali. Stočením špice vrecúška vedeli vytvoriť falošné dno.

Župa — vymlátený snop obilia — raže. Cepami vymlátený snop raže — klasov zbavený sa navlhčil vodou, aby slama bola mäkká, poddajná a tak sa plietli „porvisla". Tie sa používali na viazanie obilia, ktoré malo steblo kratšie, zvyčajne jačmeň. Tieto porvieslá plietli ženci v čase; keď bolo nepriaznivé počasie.

Studňa - rumpál - Tento spôsob čerpania vody zo studne bol využívaný väčšinou u menších gazdov, s menším počtom hospodárskych zvierat. Čerpanie vody bolo totiž pomalšie.

„Budki“ - Tie boli na gazdovstve nepostrádateľné. Zabezpečovali telesné uvoľnenie, úkryt pre strážcu gazdovstva, no a pre chov holubov, z ktorých domáce gazdinky vedeli vyčariť vynikajúcu ozdravujúcu polievku.

štos - Takto pekne sa ukladali vrecia s obilím v sklade, sýpke, ale aj pri mláčačke v čase mlatby. V bradlách bolo uložené obilie, ktoré sa zväžalo z poľa k mlatbe. Pri zakrývaní klasy obilia tvorili vonkajšok a takto zabezpečovali stekanie vody po zošikmenej ploche. Aj slama po vymlátení bola ukladaná do stohov. Jej správne uloženie zabezpečovali „stohári“. Boli to miestni roľníci, ktorí zodpovedali za správne uloženie. Slama musela takto vydržať až do budúcej úrody.

šopa - Pre gazdu veľmi dôležitá stavba. Ukladalo sa v nej krmivo pre statok takmer na celý rok. Seno z lúk, ďatelina červená, lucerka, plevy od mlatby obilia a aj župa na povriesla pre budúcu úrodu. šopa bola prejazdná s vozom naloženým obilím z poľa, resp. senom z lúk. V čase nepriaznivého počasia chránila pred dažďom. Prejazdová časť šopy slúžila aj ako uskladňoval priestor pre poľno-náradie, najmä voz, sane, pluh, sejačku a pod. Po vonkajších stenách viseli rebríky, staré kolesá z voza, obruče zo sudov, ale a z kolies voza a iné ešte potrebné „haraburdy“.

Lanci reťaze - Tieto pomôcky nesmeli chýbať ani na jednom dvore. Hrubé ocelové reťaze, tzv. „hamovčaky“ boli využívané na brzdenie voza v lese pri vození dreva, resp. kameňa. Tenšie reťaze sa využívali pri „pavužení“ obilia

zvážaného z poľa do bradiel k mlatbe, pri zviaaní sena z lúk a pod. Kombinované reťaze sa využívali aj na priväzovanie domáceho dobytku v maštali.

„Amerikaňe" - S takouto „canistorkou" sa vyberali naši predkovia za prácou za more do neznámej krajiny. Domov sa vracali už s objemnejšími tzv. lodnými kuframi, v ktorých v podobe dolárikov bola ukrytá ťažká práca niekde v podzemí, ale aj vo fabrike pri lejúcom sa železe. No nie všetky kufre boli také objemné. Boli aj smutnejšie prípady. „Do kraju še ňevracila ani caňistorka". Dost' často naši ľudia hovorili že „amerikaňe sú skúpi". Nie je to a nebola to pravda. To oni vedeli, aký valor má tento zarobený dolárik, koľko potu a odriekania. To my dnes...

Ponk - varštak - Je pracovný stôl stolára, ale môže to byť aj miestnosť slúžiaca k vykonávaniu rôznych opráv a inej činnosti pri oprave gazdovského náradia a zariadení. Toto zariadenie nebolo na každom gazdovstve, ale ľudia si pomáhali navzájom.

Pleveň - stodola - Slúžila na uskladnenie sena, slamy, pliev po vymlátení obila a ostatných produktov potrebných na výživu hospodárskych zvierat. Stodola mala zvyčajne 3 oddelenia. Po stranách to boli boxy kocinki, pre uskladnenie sena, slamy na sečkovicu. Uskladňovalo sa tu náradie v zimnom období. Táto časť stodoly bola prejazdová. Po obidvoch stranách boli veľké dvojité vráta a v nich bola zabudovaná aj malá „kapurka" pre bežný vstup. V strešnej konštrukcii boli „pľantri" - úložný priestor pre „župu" ražnú slamu. Tá bola zviazaná do snopov a slúžila na výrobu povriesiel. Strešnou krytinou bola zvyčajne slama, upravená do „kičiek". Štít bol spevnený „kozlinami, A čím boli „pľantri", smutne známe? Dost' často na nich končili svoj život nešťastní ľudia.'

No a ešte toto: Letný spánok na mäkučkom, lúčnymi kvetmi voňajúcom sene v „pľevni“ alebo bol nezabudnuteľný zážitok najmä u detí. Pre dnešnú mládež to je už iba fikcia.

Otec na syna: „Janku stavaj, ňezdichaj teľo. Treba oporajic statok“.

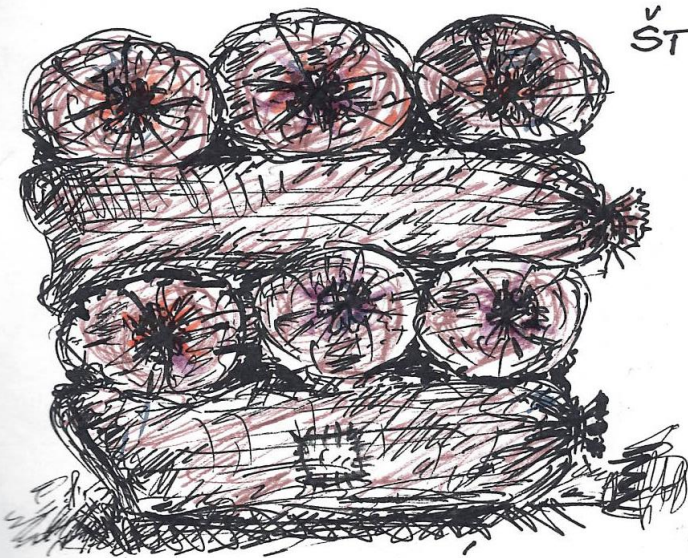
To je drevo. Jednaka deščanastavba, dz
 se ukladalo už porezane drevo. Gazda príviz z lesa
 šelijake drevo, šahovinu, vischnuti cenši dubiki, ab
 bukovo konari a šelijake roždze. Šahovinu porezali na
 kleciki, hrubši konari porubali na klace a roždze
 polamali u rukoch. Toto šicko uložili do šopy. Cenši
 konariki okreme botó budu na podpal'kiNa podpal'ki bul
 dobri i suchi slumešniki!

STUDZEŇ S KORBOM
/ EMPÄL!

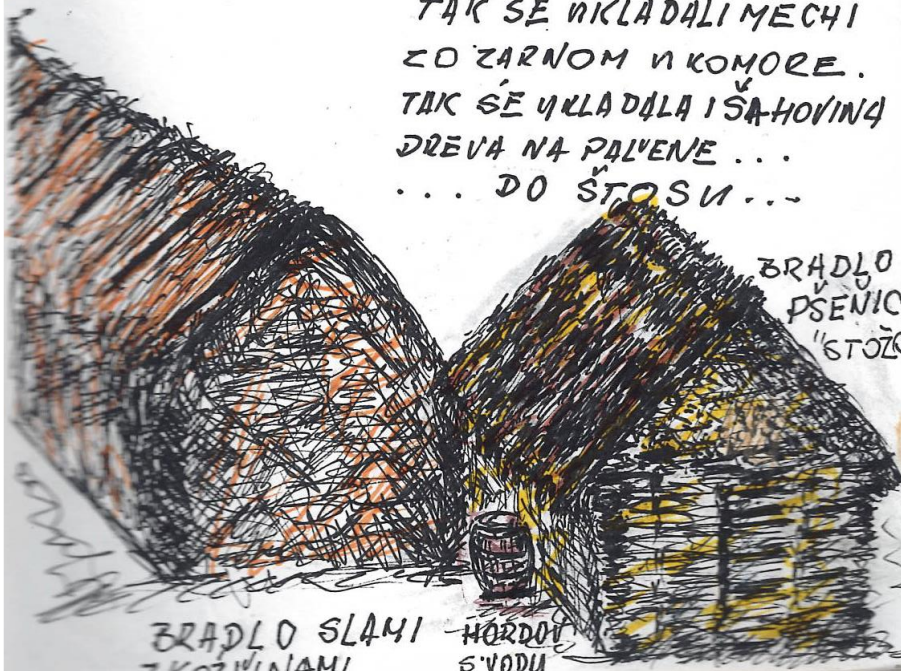
NO A TOTI BUDIKI POZNACE NE ?

ŠTOS

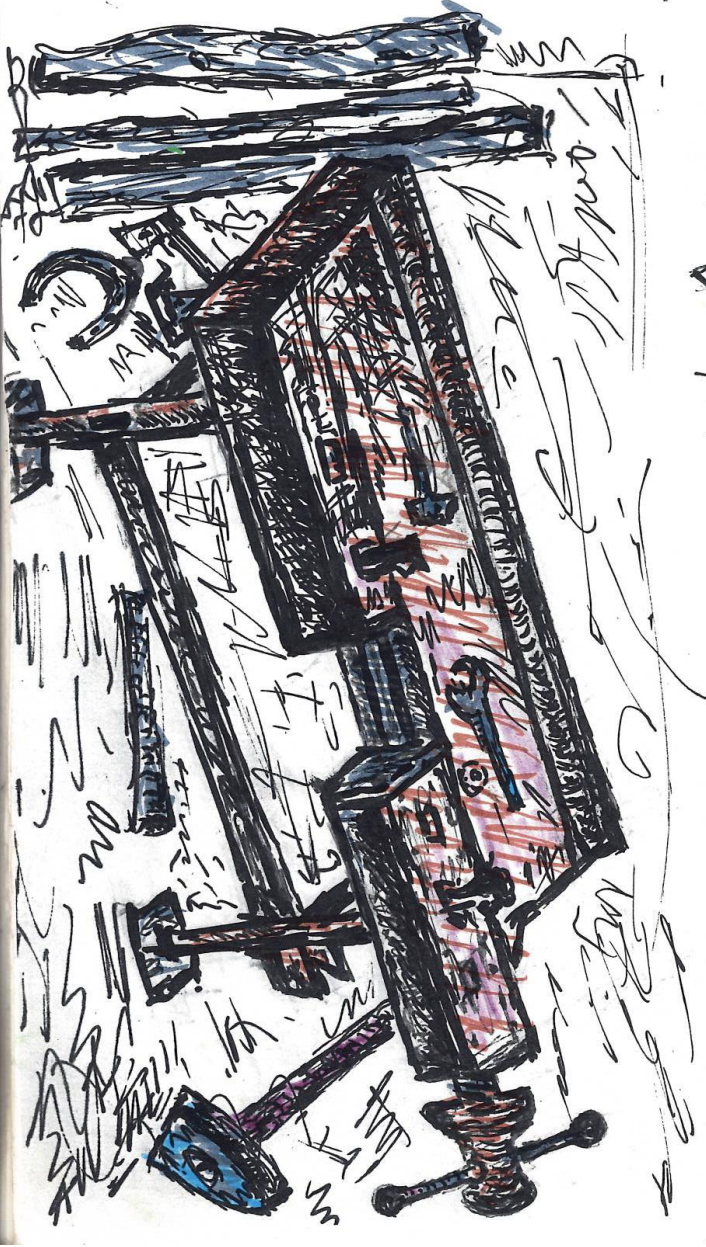
TAK SE UKLADALI MECHI
ZO ŽARNOM V KOMORE.
TAK SE UKLADALA I ŠAHOVINA
DREVA NA PALIVNE ...
... DO ŠTOSU ...

BRADLO
PŠENIC
ŠTOŽ

BRADLO SLAMI
KOVANAMI

HORDOT
S'VODU

VAROVAR

SOPA

DUTN
CEZ ŠOPU SE DALO PUECHAC Z JUCU I N
DAVALO ŠENO ABO PLEVA. KET SE VOZIL D
TA TI SE SKRIL VOZ ED ZALNOY, ZEBI NE
CHOCNUL

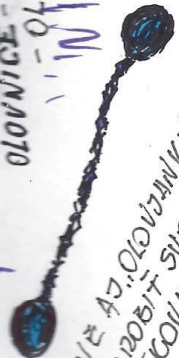

RINGI - OLOVJANKI,
"ZBRANE" NA ŠICH PREDKOV A PRA....

3
1
2

OLOVNICE -
OLOVJANKI
OLOVNO
OLOVNO

PODOBNE AJ OLOVJANKI
VEDELI UROBIT SVOJE V BALKACH
"ODBOJNIČOV". OLOVENE
GULOCKY BOLI NA PLETENOM
DROTE I NA RETIČKE

RINGI - JEDNODUCHÝ ÚTOČNÝ
BOJOVÝ NÁSTROJ PŘE BOJ
Z BLÍZKA. RMSKOUSKÝCH
PAROBKOV. ODLIATOK Z
Z BRONZU ULIATY PŘESNE
NA ZAPÄSTIE UČITELŤ.
PŘI RÖZNYCH SÄRVATICÄ,
NA JEDINSKÝCH BALOCH
TÄTO VECIČKA VEDELÄ
SKLÄTIŤ V EJEJEDNÄHO WÄR-
VALCÄ Ä POKROPILA MÄTICOU
ZEM ČERVENOU.
TO BOLI "RINGI" - ŽELEZNÄ
PÄST.

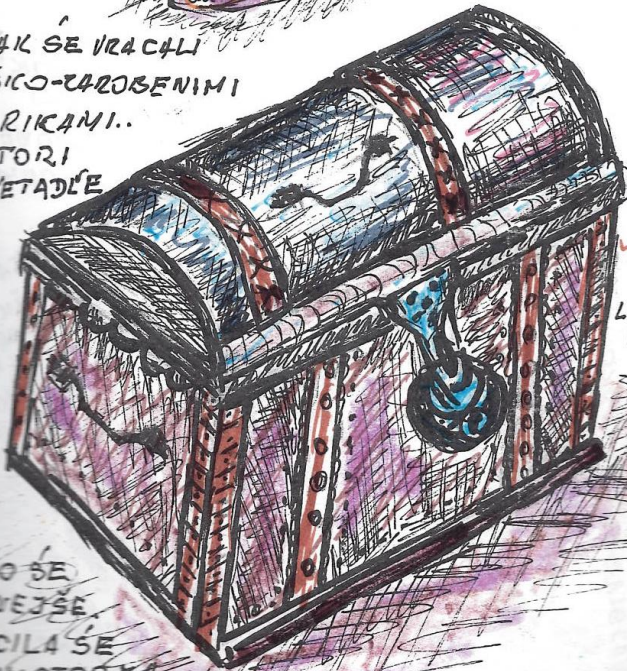
PLEVEN

Američané

STÁKI ČAVISTORKM
IŠLI NAŠI PRARODIČE
ZA MORJO ZA ROBOTU..
.. NA ŠIFE

NO A TAK SE VRACALI
S ČEŠKO-ČAROBENIMI
DOLÁRIKAMI..
DOKTORI
INA METADLE

LODNÝ
KUFER

NO STALO SE
I SMUTNEJŠE
REKÁČILA SE
AŽ ČAVISTOR KA..
... NO I TOT KUFER
REKÁČEL BUC
THO REČI... ?

LANCOK

ZVYČAJNE

POUŽÍVANÝ NA "PÁVUŽENIE"

ZVÄČANÉHO

OBILIA NA VOZOC

RES. SLAMY, SENA, DATELINY.

KLUBAK ↑

LANCOK NA KRMIVO

TAKÁTO REŤAZ

SLUŽILA NA POUŽÍVANIE

HOMÁRZIEHO DOBYTČA K VALOVOM "I MÄSTA

LANC - HAMOUČAK

SILNÁ MASÍVNA REŤAZ

- POUŽÍVANÁ NA BRZDENIE VOZA,

- NA PRÁČACKY V LESE

- PRI ŤAHANÍ KMEŇOV STROMOV KOŇMI

- PRI UPEVŇOVANÍ ŤAŽKÝCH KMEŇOV STROMOV NA VOZOC A POD.

- DĹŽKY BOLI RÖZNE,

ZVYČAJNE 4-6 m

- BOLI UKÄŤKOU ZRUČNOSTI NÄŠICH KOUÄČOV.

MY DETI SME TENTO "LANCOK" POUŽÍVALI

NA ZHOTOVENIE HOJDAČKY -

HO MBI KALKI JEHO DĹŽICA "

PRESAHOVALA 4,5 10 m.

REŤAZ JE TAKÄ PEVNÄ AKO JEZ NAJSLABŠIE OHRNIVKO

Pismo do strociki družce ^{13. oktobra 1935}

Slava krstu kristu do vašega
domu i mi se namo dobre
kavaj teraz se nam ocliba
mandula ta nemame nelo časy
bo to bars velka robota s celecom
#kuras teraz cetka idre po-
dajic pervisku bo treba naka-
#mne cele. Dvri isce gu. Morci
chadri q nernam ci nedochotni
bo u bokoch jakoška pribira
žarna ml. nē vmlacili. Pre lubi
u komre lem dopli bo tula velka
#vri. Ma e bars sumne ci dreyjem
sa gerak oo šu poslala dzedaj
šedei na kafavnj a furt ho ma na
ute. Ta isce raz nas šickieh
#poxdaryme bice nēvani o pašlj
i rāiaki obraščok z drecach
na vānduki coška šedlo ta su
#tka jak kazi bobli. Zboham
#nota mac.

NA GAZDOVSKIM DVORE

SPOLUPRÁCA: MGR. ERIKA KOZÁKOVÁ

Vydala Obec Nový Ruskov
IV.doplnené vydanie
2020